

«På Norsktoppen»

Informasjonsmagasin for Lebesby Kommune • Årgang 7 - Nr. 2 - 2010



«På Norsktoppen»

Endelig var det sommer. I år er forventningene større enn noen sinne, ettersom det spås å bli en eventyrlig varme både i juli og august. Så får vi se om det slår til. I mellomtiden kan vi forhåpentligvis glede våre lese med en ny utgave av «På Norsktoppen». Denne gangen måtte vi øke fra 28 til 34 sider, på grunn av særdeles god stofftilgang. Vi ønsker alle en riktig god sommer, uansett hvor de måtte befinne seg.

Ingebjørg, Toril, Hege og Øystein

ingebjorg.liland@lebesby.kommune.no
Telefon 482 53 196
oingila@hotmail.com
Telefon 975 81 812

Vil du abonnere på magasinet?

««På Norsktoppen»» blir delt ut gratis til alle som bor i kommunen.

Andre kan abonnere?

Abonnementsprisen for 4 nr. er kr 150,-

Send giro til:

Lebesby kommune,
Kulturkontoret,
Postboks 374,
9790 Kjøllefjord.

Bankgiro:

4961.72.00235
og merk den:
«Abonnement «På Norsktoppen»».

Forsidefoto:

Øystein Ingilæ

Baksidfoto: Øystein Ingilæ

Gøril Mauseth som fremfører «Havet» under markeringen av de omkomne på sjøen 17. mai.

Trykk: Trykkeriservice AS,
9711 Lakselv
www.trykkeriservice.no

Omstillingsplaner

I mai var jeg og Toril Svendsen, som er leder for omstillingsarbeidet i kommunen, i Oslo og hadde møte med Aker. Det er viktig å ha dialog med næringsaktørene i kommunen vår. For oss er det spesielt viktig å ha en dialog når vi vet at Aker for tiden jobber med endringer i Aker Seafoods. Det er naturlig å bli bekymret og usikker når det er omstillingsplaner på gang. Aker Nordkyn har rasjonalisert seg, ledelsen og ansatte har gjort en kjempe

jobb ved å snu minus til pluss. Jeg håper virkelig at man ikke må i gang med en ny prosess. Som kommune har vi alltid vært overbevist om at anlegget i Kjøllefjord kan skape positive verdier. Vi har lagt til rette med molo og flytebrygge, vi har også investert mye i kystflåten. På møte med konsernsjefen, Liv M. Stubholdt, ga vi

klare signaler på at vi regnet med fortsatt drift i det omfanget som er i dag, og at leveringsforpliktelser holdes. Tilbakemeldingene fra Aker var at de i første omgang prøver å øke lønnsomheten ved å øke inntektene. Samtidig sier de at kapasiteten på land er for stor og at ingen anlegg er fredet. Jeg håper og tror at de endringene som eventuelt kommer på Nordkyn vil være til det bedre for oss.

Det har vært gledelig å se at båtene som har drevet fiske i kommunen vår denne sesongen, har hatt store fangster og god avsetning på fisken. Det er positivt at det er mye fisk i havet. Nå håper jeg at etterspørselen etter de norske fiskeproduktene øker og at prisene dermed går opp. Får også håpe at fiskerne

til neste år vil oppleve en økning i sine kvoter.

I likhet med de fleste andre kommunene i landet, går vi en utfordrende tid i møte. Mindre penger til kommunene og store oppgaver som skal løses. Vi har i mange år hatt gode tjenestetilbud til befolkningen, jeg ser at det kan bli krevende å holde det samme nivået fremover.

Det er sommer og kommunen venter masse besøk. Hurtigruta har daglig med seg turister som går av i Kjøllefjord, feriegjester er ventet til hele kommunen og mange bobiler er innom i løpet av sommeren. De fleste av oss ønsker å ha det rent og ryddig. Vi som kommune må ta ansvar for å rydde våre områder og bistå for at vi skal kunne fremstå på en best mulig måte. Men dette er noe vi bare kan få til i fellesskap der hver enkelt tar ansvar for eget

søppel. Ved siden av egen trivsel, er det hyggelig å kunne ønske besøkende velkommen til en ren og ryddig kommune. Jeg oppfordrer derfor alle innbyggere og næringsdrivende i kommunen til å gjøre en innsats i sine nærområder. Man rydder når man får besøk...

Sommeren i kommunen vår byr på mye spennende. Chrisfestivalen i juli, kunstutstillinger og kunstscole på galleri Christensen, flotte netter med fiske på Laksefjordvidda, naturopplevelser i de fine turløypene våre, båtturer på fjorden, lukten av sommer og synet av midnattssola.

Da håper jeg at alle får en strålende sommer og at kommunen vår vil vise seg fra sin beste side.

Stine Akselsen
Ordrer



Ordførerens side

” I likhet med de fleste andre kommunene i landet, går vi en utfordrende tid i møte.



Bente Bøgeberg, Eirik Sommervik, Henriette Eriksen, Christina Dahl Langås, Isabelle Kostamo Krogh, Eirik Herland, Sune Andersen og Ole Martin Larssen.



AV LINDA PERSEN

Ungdomssatsing Nordkyn er med på et spennende demokratiprojekt sammen med ungdommer fra Finland. COD er finansiert av EU-midler fra organisasjonen Youth in Action.

Målet er at ungdommen skal få ideer om hvordan deres drømmested kan være, og hvordan de selv kan være med å påvirke slik at akkurat deres hjemsted blir et sted de ønsker å bo. Før prosjektet er omme i mai 2011 skal ungdommen forsøke å få gjennomført en endring i sine kommuner.

Internasjonal idemyldring

Åtte ungdommer fra Nordkyn har allerede vært i Turku i Finland for å besøke de åtte finske ungdommene som er med på prosjektet. I Finland bygde alle 16 ungdommene en felles drømmeby, ble inspirert og fikk nye kunnskaper av dyktige foredragsholdere og ved workshop. Det ble også tid til besøk på ungdomsklubber,

shopping og bading. I februar kommer de finske ungdommene på besøk til Nordkyn og vi er allerede i gang med planleggingen av besøket.

Vi håper at COD skal bidra til at flere ungdommer ser mulighetene som finnes i sin egen kommune, og se at man kan være med å endre hvis man engasjerer seg.



Education and Culture DG

'Youth in Action' Programme

Storarrangement

Forbundet KYSTEN og Kjøllefjord kystlag har inviterert kystlagene til seminar og inspirasjonshelg i Kjøllefjord fredag 24. september. Seminaret er en nasjonal happening.



Lysteknologien som skal gjøre Finnkirka verdenskjent er bestilt, og skal monteres i løpet av høsten.

Foto: Øystein Ingilæ

Mørketidssola bestilt

AV ØYSTEIN INGILÆ

Lysteknologien som skal lyse opp Finnkirka kommende vinter er bestilt.

Selv om salget av folkeaksjene aldri tok helt av, går prosjektet som planlagt.

- Et tilskudd fra Nordkyn kraftlag samt lån fra Lebesby kommune sikrer prosjektet kombinert med at eierne har stilt kapital til disposisjon, sier daglig leder Jan Olav Evensen i Finnkirka AS.

I tillegg gjør endrede momsregistrering det at selskapet likviditetsmessig kommer bedre ut.

Ikke aksjerally

Folkemøtet om lyssettingen i april, utviklet seg ikke til noe aksjerally. Foreløpig er det kun tegnet folkeaksjer for i overkant av 12.000 kroner.

Evensen sier at de i løpet av august skal starte en ny aksjeoffensiv, men at de likevel har klart å skrape sammen så mye kapital at de kommer i mål i god tid før mørketiden.

Stort potensial

Hurtigruten ASA som er den tyngste aktører i prosjektet, har på sin side klokkeetro på at Finnkirka kommer til å bli «big business».

- Vi tror havklippen har et potensial på linje med Nordkapp når det gjelder naturopplevelse, sier produktutviklingssjef Vebjørn Jacobsen i Hurtigruten ASA.

Han framholder at hurtigruten vil bruke tunge ressurser til å gjøre fjellformasjonen som fra før er omtalt som landets vakreste havklippe, til et av de viktigste seilingsmerkene langs ruta mellom Bergen og Kirkenes.

Allerede kommende vinter håper han at de skal få på plass lysteknologien som skal lyse opp havklippen ytterst i Kjøllefjord, når båtene ankommer Kjøllefjord.

- Dette vil gli rett inn i vårt konsept i vinterhalvåret der jakten på lyset er et tema som vil ha lyktes sterkt med det siste året, sier Jacobsen.

Sensasjonelt

Under møtet der prosjektet ble lagt fram for befolkningen, framholdt

Ny Coop-rekord

Coop Kjøllefjord setter nye rekorder. 2009 ble det beste året omsetningsmessig noensinne. Da omsatte samvirkelagets Coop Marked og Coop Byggmix for til sammen 28,2 millioner kroner.

Nådde ikke til topps

Roar Hansen som er skipper på fiskebåten «Stig Roar» var nominert til årets skreifisker 2010. Han måtte imidlertid se seg slått av en annen finnmarking, Petter Gregersen fra Berlevåg.



Nordkynflagget

Charlotte Schytte er stolt over Nordkyns nye logo.

Foto Øystein Ingilæ

Ny profil



AV CHARLOTTE SCHYTTE

Visit Nordkyns nye merkevare er klar. Det ble markert med flaggheising av Nordkynflagget i kuling på Slettnes den 19. juni.

Om vi lever alt opp til løftene våre. For slagordet er: Der naturen rår. Dermed var det passende med en god kuling under presentasjonen.

Nordkyn har hele Finnmark i seg på en svært kompakt måte. Vi forteller turister, familie og venner at om man kommer hit kan man oppleve både vidde og kyst på en og samme dag, sommer som vinter. Været og naturen spiller en så stor rolle i dagliglivet at det blir omtalt i tredjeperson; «han sku spakne til i morn, han sku dreie nordvest i natt». Du vet hvor du skal, hva slags opplevelse du

kjøper, men ikke hva du får. Må vi endre litt på planen kan opplevelsen av å være midt i storm og snøkov, med havet buldrende i fjæra, og kolonnekjøring over fjellet være vel så spennende som det du egentlig hadde planlagt. Vi skal ikke være redde for å bruke uværet i markedsføringen av Nordkyn!

Visit Nordkyn mener at det unike og salgbare begynner med en felles identitet. Det vil si skape et felles holdepunkt som vi alle kan identifisere oss med, og som er vår kommunikasjon mot markedet, og som kommuniserer det markedet etterspør.

Nordkyn skal profileres som ekte og fresk, direkte og sosial. Det visuelle uttrykket gir stort rom for kreativitet og man kan skreddersy profilen til å passe ditt besøk på Nordkyn. Videre er konseptet så fleksibelt at alle bedriftene kan

benytte seg av co-branding uten å utslette seg selv. Kommunikasjonskonseptet tar utgangspunkt i en sekskant som man finner igjen i naturen. Blant annet i en snøkrystall eller en uslepen diamant. Dette er en dynamisk logo som via Kinnarodden er linket opp mot yr.no. Det betyr at logoen (sekskanten) skifter form etter vindretning, og farge etter temperatur. Mangfoldet av logoer vil oppstå som et resultat av at naturen er mangfoldig. En perfekt sekskant betyr vindstille. Vindstille er vel stort sett det eneste som nesten aldri skjer. Kl. 12 i 2009 var det ikke en vindstille dag på Kinnarodden. Naturen rår!

Det vil du etter hvert komme til å se når t-skjorter, brosjyrer, flagg trykkes på forskjellig tidspunkt.

Er det ikke kult å ha en t-skjorte med Nordkynlogoen for akkurat den dagen du var på havet? Den vil hele tiden minne deg om den svære kveita du tok i nordvest kuling og 2 grader.

Boliger

Formannskapet har i sitt møte i juni vedtatt å utsette byggingen av 4-6 nye leiligheter i Kjøllefjord sentrum etter nærmere kartlegging høsten 2010. Det er imidlertid inngått en leiavtale med Leif Wik om å leie 3 leiligheter til kommunalt ansatte.

Levergutten

Vraket av «Levergutten» som lenge har vært et irritasjonsmoment i Nordmannset er nå brent. Det som fortsatt ligger igjen av trevirke er så gjennområttent at det ikke vil brenne. Teknisk etat vil fortsette med å rydde vekk jernskrotet, som etter hvert skal fjernes med kranbåt.



Tor Wik har for lengst mistet kontakten med bakken. 70 meters høyde er i dag hverdagen hans. Foto: Hege Johansen.

På besøk i høyden

AV HEGE JOHANSEN

Vindmøllene på Gartefjellet er et imponerende syn for de som kommer sjøveien eller kjørende mot Kjøllefjord og Dyfjord. Møllene er ikke mindre imponerende på nært hold. «På Norsktoppen» har vært på besøk i Kjøllefjord vindpark, og kan her fortelle hvordan verden fortoner seg fra toppen av mølle 5.

Selv på en gråværsdag der tåka ligger tjukt over Gartefjellet, er det få som kan skryte av en utsikt fra «kontoret» som Tor Wik og resten av driftsgjengen fra Statkraft og Siemens kan. Etter å ha tatt heisen 70 meter opp til navet av mølle 5 og åpnet takluka, kan man ane den spektakulære utsikten som kan nytes i alle himmelretninger på klare dager.

Vindmølleparken sysselsetter fire personer. Foruten Tor jobber også Eilif Arne Gustavsen, Henrik

Kjeldsen og Kurt Madsen i parken. En vanlig dag på jobben består av servicearbeid på møllene, som bytting av filtre, rengjøring, sjekk av sikkerhetssystemer og reparasjoner. For å kunne jobbe i en vindpark må man ha elektro eller mekanisk utdanning. Etter å ha besøkt toppen av vindmøllen kan jeg også legge til at de som drømmer om en slik jobb bør inneha en del andre egenskaper – som fravær av høydeskrekk og klaustrofobi! Det er trangt og varmt inne i en vindmølle, og man

Kunstscole

Også i år gjennomføres det kunstscole i Kjøllefjord. Denne gangen er det Igor Filippov som gjester Galleri Christensen, hvor både barn og voksne kan få en kyndig innføring i billedkunst. Kurset startet 7. juni og er gratis for alle som ønsker å delta.

Skolesekken

Fylkeskommunen deler også i år ut gratis skolesekk til årets førsteklassinger. Sekkene kan hentes på opplæringskontoret, det vil si i kjelleren på Nissen-bygget. Alle førsteklassingene blir automatisk med i barnas trafikkklubb.



Kjøllefjord Vindpark er så langt en suksess både for kommunen og vindparkeierne.

bør være smidig når man skal bevege seg inne i selve navet på møllen og inne i rotorvingen. Dessuten bør man være i relativt god fysisk form, selv om de forteller at det hjalp å få heis i møllene – tidligere måtte de klatre de 70 metrene ved hjelp av stige.

Imponerende dimensjoner

Dimensjonene på møllene er imponerende. Maskinhus, rotor og vinger veier til sammen mer enn 130 tonn. 54 tonn rotor og vinger sveiver i lufta med en maksfart på 16 omdreininger i minuttet. Hvordan alt dette kan balansere på noe som fortoner seg som en tynn pinne, er ren ingeniørkunst. Denne «tynne pin-

nen», eller tårnhuset, veier i seg selv bortimot 140 tonn.

Årlig gjennomsnittlig produksjon for parken ligger på 150 gigawatt. 1,5 av de 17 møllene produserer nok strøm til hele Kjøllefjords befolkning, mens parken som helhet produserer nok til 7500 husstander. Dermed eksporteres det meste av strømmen ut av kommunen. Produksjonen siden parken ble åpnet i 2006 har gått smertefritt, uten problemer eller uhell. Nylig hadde parken besøk av forskere fra Verdens Naturfond (WWF), som forsker på vindparkeres innvirkning på fuglelivet. Ved vindparken på Gartefjellet har man ikke hatt problemer med fugledød, slik man for eksempel

har hatt ved vindparken på Smøla i Møre og Romsdal, hvor tett bestand av havørn medfører kollisjoner mellom fugl og vindmøller.

Mer vindkraft i Lebesby?

Nylig ble det kjent at Norges Vassdrags- og Energidirektorat (NVE) har tildelt vindkraftkonsesjon til Varanger Kraft og Råkkocarro vindpark ved Berlevåg. Det har lenge knyttet seg spenning til hvilken søknad i Finnmark som ville få NVEs aksept, ettersom dagens linjenett kun har kapasitet for ytterligere ett vindkraftprosjekt.

Gode nyheter for Berlevåg betyr dermed at drømmen om flere vindparker i vår kommune virker fjernere enn vi hadde håpet. Lebesby kommune ønsker fortsatt å satse på vindkraft, og i tiden fremover blir det viktig å gå i dialog med energimyndigheter og vindkraftaktører for å avklare når vindkraftprosjekter kan bli realisert i kommunen vår. Det er positivt at Statnett signaliserer at de i juni kommer til å melde ny 420 kV linje fra Skaidi til Varangerbotn. Realisering av linja er en av flere viktige brikker som må på plass før mer vindkraft kan bygges ut.

Finnmark fylkeskommune går nå i gang med å lage en egen fylkesdelplan for vindkraft. Den skal etter planen være klar i desember 2011, og blir et viktig dokument i NVEs videre vurderinger av hvor vindkraft skal bygges ut i fylket vårt. Lebesby kommune vil holde tett kontakt med fylkeskommunen og vindkraftaktørene i arbeidet med planen.

Vindkraftplaner i Lebesby kommune

Følgende vindkraftprosjekter er innmeldt til NVE (effekt/produksjon)

Laksefjorden vindkraftverk	Fred Olsen Renewables	Søkt konsesjon	(100 MW/280 GW)
Skjøtningberg vindkraftverk	Norsk Miljøkraft	Melding sendt	(400 MW/1200 GW)
Nordkyn vindkraftverk	Statkraft Development	Melding sendt	(750 MW/2600 GW)

Rekordvarm 17. mai

Årets 17. mai-arrangement var den varmeste i manns minne. Temperaturen var over 20 grader, noe som ikke har skjedd på minst et par generasjoner. Et godt tegn for de som håper på 1960-sommer.

Nesten 300 tilreisende

Årets læstadianske storsamling i Kjøllefjord hadde 280 tilreisende gjester. Samlingene ble holdt i kirka, mens bespisningen skjedde i samlingshuset – hvor det ble servert middag og kvelds til samtlige.

Åpnet verdens minste

Verdens minste brygge ble nylig åpnet i Kjøllefjord med musikk, fanfare og stort internasjonal innslag. Bryggeanlegget tilhører Imagine, reiselivsselskapet til Kjell Sørbø.



Dharma Rajeswaran regner med 18 arbeidsplasser i Laksefjord i løpet av ett år.

Foto: Øystein Ingilæ

Endelig er laksen tilbake

AV ØYSTEIN INGILÆ

Laksefjord er endelig i ferd med å leve opp til navnet.

De to neste årene skal nemlig fjorden produsere laks for over 200 millioner kroner etter at Villa Arctic har etablert seg i området.

I fjor sommer tok selskapet i

bruk vestsiden av Hopseidet med utsetting av 750.000 laksesmolt som blir slakteklar allerede i løpet av høsten. I år har de i tillegg utvidet med ytterligere en million smolt i Mårøyfjord. Dermed vil fjorden produsere laks for minst 200 millioner kroner fram til utgangen av 2011 under normale vekstforhold.

Sju konsesjoner

Villa Arctic som har hovedkontor i Kirkenes, har til sammen sju konsesjoner i Laksefjord.

- Vårt mål er å benytte oss av samtlige innen 2012, sier daglig leder Dharma Rajeswaran til «På Norsktoppen».

Når alle er tatt i bruk vil det bety et årlig kvantum på cirka 6.400 tonn. Med dagens laksepriser vil det gi årlige drifts-

inntekter på rundt 220 millioner kroner.

- Så langt er vi helt i rute. Fjorden har vist seg å være godt egnet for lakseoppdrett, sier Rajeswaran.

12 ansatte foreløpig

Foreløpig har Villa Arctic 12 ansatte som ivaretar virksomheten i Laksefjord. I tillegg har de en del vikarer. Men i løpet av neste år økes staben med ytterligere seks når de tar i bruk nye konsesjoner.

- Vi regner med at vi i løpet av de neste to årene har behov for rundt 18 ansatte i tilknytning til anleggene i Laksefjord.

Jakter kompetanse

Villa-gruppen planlegger å etablere sitt eget skoleopplegg for å sikre kompetansen i nord.

Administrerende direktør Jan Fossberg sier utfordringene de har med rekruttering av folk fra lokalmiljøene, har resultert at de vurderer et eget utdanningsprosjekt. Foreløpig går prosjektet under navnet «Villa-skolen».

- Vi holder på med en skisse på hvordan vi kan formidle kunnskapen vi har opparbeidet om oppdrett i Øst-Finnmark. Det gjelder både i forhold til nye- og eksisterende ansatte, sier Fossberg.

Skoleverket

Per i dag er det kun Honningsvåg Videregående skole som har en egen akvakulturlinje i Finnmark. Og en stund så det ut som om den skulle opphøre.

- Heldigvis har fylkeskommunen valgt å beholde denne linjen. Men vi ser helt klart et ytterligere behov for å sikre næringen kompetanse, sier Fossberg.

Folk fra nærmiljøet

Fossberg understreker at å drive oppdrett i Finnmark er noe helt annet enn å drive oppdrett på Vestlandet. Derfor kreves det en særskilt kompetanse. Men vel så viktig vil Villa-skolen være i forhold til rekruttering av folk fra Nordkalotten

- Vi ønsker primært folk fra nærmiljøet. Når kompetansen vi etterspør ikke finnes her, får vi heller forsøke å få på plass ordninger som sikrer rekrutteringen.

4 i forbifarta

Hva er sommerplanene?

Jan Holm Hansen

- I år blir det hytta i Skjøtningberg som vanlig. Men i tillegg har vi en Tromsøtur i vente, pluss ei uke i Bulgaria.



Maryanne Bech

- Jeg skal være hjemme sammen med vennene mine. Litt bading blir det også. Så skal jeg kanskje reise sammen med mamma og broren min til Molde.



Sanna Lillevik

- Vi skal på ferie til Sverige. I tillegg blir vi å dra på hytta i Finland.



Martine Berg

- Vi skal reise til Sverige. Så skal vi en tur til Neverfjord, og selvfølgelig til hytta i Oksevåg.



Folketallet ned siste kvartal

Foreløpige tall viser at folketallet i Lebesby kommune gikk ned med seks personer fra 31. mars til 31. mai - fra 1345 til 1339 personer.

Kom «Hit til oss»!

Lebesby kommune er nå å finne på nettsiden www.hittiloss.no. Denne nettsiden har som mål å presentere kommuner rundt om i landet overfor folk som står på flyttefot.

Skattefunn gir skattefradrag

Bedrifter som utvikler ny kunnskap om hvordan man kan lage bedre produkter eller tjenester kan søke skattefradrag for utgifter knyttet til slikt arbeid. Kontakt utviklingsavdelingen for mer informasjon, eller se nettsiden www.skattefunn.no.

Lebesby den «lystigste brakka i leiren»

I en rapport fra Distriktssenterets omdømmeseminarer i vinter, er Lebesby blant seks kommuner som blir trukket frem som gode eksempler på omdømmebygging.



Maria Sørbo er klar for en hektisk sommer.

Foto: Toril Svendsen

AV HEGE JOHANSEN

Årets sommersesong står for døren, og det skjer spennende ting innenfor reiselivsnæringen. Her presenterer vi noen av dem.

Nye fjes i turistinformasjonen

Sommeren 2010 er både lokaler og informanter nye ved turistinformasjonene i Kjøllefjord og på Lebesby.

I Kjøllefjord skal Arctic Coast med Jan Olav Evensen i spissen drive

Hektisk sommersesong

turistinformasjonen fra Kjøllefjord Brygge. Sesongen åpnet 10. juni, og turistinformasjonen skal holde det gående hver dag frem til 13. august. Ved siden av å tilby informasjon om aktiviteter og reiselivstilbud, selger turistinformasjonen utvalgte souvenirprodukter fra Koppmolla, Ellinor Utsi og Satu Natunen. Som i fjor vil turistinformasjonen ha en infojet, en syklende informant som oppsøker turister rundt om i bygda. Arctic Coast er ellers travelt opptatt i sommer med nok en sesong av «En smak av Lappland», et tilbud til hurtigruteturister i samarbeid med Foldal og Ellinor Utsi med familie.

Eli Birgithe Jensen og Torbjørn Teigen vil være kommunens informanter på Lebesby. Eli og Torbjørn er oppvokst i Bekkarfjord/Lebesby, og har dermed gode lokalkunnskaper. Nytt av i år er at turistinformasjonen flyttes fra kjelleren på omsorgssenteret til Lebesby kirke. Erfaringsmessig er det i området ved kirka og butikken turistene stopper, og dermed vil man forhåpentligvis kunne nå flere enn tidligere år. Eli og Torbjørn er også innstilt på å bruke sykkel for å oppsøke turister, slik det gjøres i Kjøllefjord. Utstillingen om Lebesbymannens liv og virke vil fortsatt holde til i kjelleren på omsorgssenteret, men turistinformanten vil sørge for at interesserte besøkende finner veien dit.

Sea Lanca – gjestehuset ved verdens ende!

Sommeren 2010 leier den finske kunstneren og reiselivsaktøren

Satu Natunen annekset tilhørende Hotel Nordkyn. Satu driver til daglig Villa Lanca i Inari i Finland, et fargerikt gjestehus i den finske skogen. Satus gjestehus i Kjøllefjord har fått navnet Sea Lanca, «the inn at the end of the world». I løpet av noen hektiske dager i mai transformerte Satu og hennes medarbeidere annekset til et unikt og originalt overnattingssted preget av Satus særegne kunstneriske stil. Satu forteller at mange av hennes gjester i Finland har et ønske om å oppleve Finnmark og spesielt kysten, og at det var bakgrunnen for at hun ønsket å tilby et eget overnattingssted i Kjøllefjord. Satu gjorde seg bemerket i bygda også i fjor sommer, da hun drev en souvenir- og kunsthåndverksbutikk på Christensenbruket.

Sea Lanca holder til i annekset til og med september måned. Hva som skjer til neste år, vet Satu ennå ikke, men hun har kjøpt et gammelt hus i Kirkeveien som hun med tiden ønsker å restaurere og lage til et eget gjestehus. Foruten de nevnte gjestehusene og den kunstneriske virksomheten, eier Satu både en papirfabrikk i Thailand og en olivengård i Spania. En allsidig og energisk kvinne, med andre ord!

Hotel Nordkyn i ny drakt

Hotel Nordkyn med Maria Sørbo i spissen har i vår gjennomgått en hektisk oppussingsperiode. Med god dugnadshjelp fra venner og familie har underetasjen med pub og kafé fått en real ansiktsløftning.

Det meste av det gamle interiøret er revet ut, med unntak av bardisken. Nye vinduer er satt inn slik at gjester kan nyte mer av den vakre fjordutsikten. Lokalet er dekorert med lokal steinkunst, samt nye og gamle bilder fra Kjøllefjord.

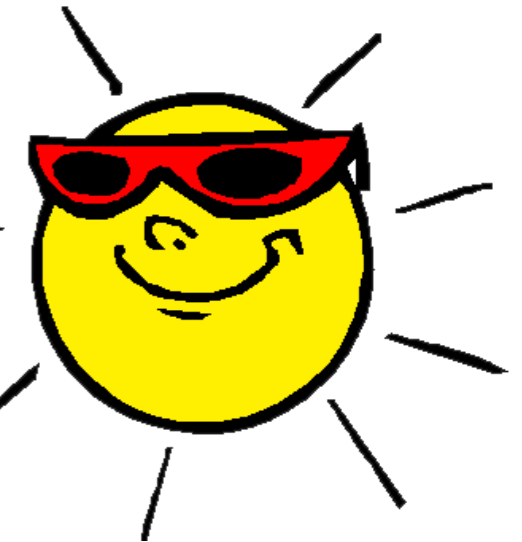
Hotel Nordkyn kan tilby en meny dominert av lokale råvarer, som for eksempel egenprodusert boknafisk, reinsdyrstek og kongekrabbesalat, for å nevne noe. I tillegg serveres enklere mat som smørbrød, salatbar, pizza og hamburger, samt en egen barnemeny. Vi oppfordrer både fastboende og besøkende til å prøve ut menyen ved Hotel Nordkyn i sommer!

Nå blir det enklere å finne fram

Foran årets sommersesong har kommunen jobbet iherdig med å få på plass ulike kart og skilt rundt om i kommunen. Nye informasjonstavler for Lebesby og Gamvik kommuner skal sommeren 2010 settes opp ved Adamselv, Sjursjok og Ifjord. Informasjonstavlene har en spennende design som vi håper skal lokke flere til å stoppe i regionen vår.

Utviklingsavdelingen er også i dialog med Statens Vegvesen om oppføring av en rekke nye skilt i hele kommunen. Det er i hovedsak snakk om serviceskilt som markerer attraksjoner og servicefunksjoner. Når disse vil komme på plass er i skrivende stund usikkert, men vi håper at skiltene vil bli montert i løpet av sommeren.

I samarbeid med Gamvik kom-



mune lages det i disse dager et felles turkart for Lebesby, Gamvik og Tana. Kartet anbefales til alle som liker å ferdes i naturen – for eksempel viser kartet mer enn 100 turløyper, fra Laksefjordvidda i sør til Kinnarodden i nord! Kartet vil legges ut til salgs så snart det blir ferdigstilt.

Sist, men ikke minst, skal turløyper på Nordkynhalvøya merkes opp på nytt i år. Dette arbeidet innebærer også GPS-merking av løypene.





Utviklingsleder Hege Johansen og prosjektleder næring Toril Svendsen jobber for at omstillingsprogrammet kan videreføres utover 2010.

Foto: Øystein Ingilæ

Håper på fortsatt LIV

AV ØYSTEIN INGILÆ

I løpet av året er omstillingsprogrammet over. Toril Svendsen og Hege Johansen, håper likevel at «Lebesby i Vekst» kan leve videre.

Programmet, som siden 2007 har tilført Lebesby kommune 9,2 millioner kroner fra Regional- og utviklingsprogrammet i Finnmark fylkeskommune, skal etter planen opphøre ved utgangen av 2010.

- Men vi jobber med flere prosjekter som gjør at vi vil søke om videreføring av et næringsutviklingsprogram i en eller annen form, sier Toril Svendsen som er prosjektleder for «Lebesby i Vekst», eller LiV som det er forkortet til.

En del av midlene som kommunen er blitt tilført er avsatt til næringsfondet som tilskuddsmidler til nyetableringer og bedriftsutvikling. Men mesteparten er brukt på tyngre og framtidsrettede prosjekter.

Det er også gjennomført en omfattende kartlegging av næringslivet i Lebesby og de muligheter som kan by seg i framtiden.

- Vi har for eksempel brukt en del midler på å utrede mulighetene for oppdrett- og smoltvirksomhet i Laksefjorden. Dette er et arbeid som allerede bærer frukter, godt hjulpet av gode konjunkturer. Videre har turistnæringen vært et viktig område for omstillingsprosjektet, sier Toril Svendsen.

Både Visit Nordkyn, Foldalbruket og Finnkirka er blitt tilført midler fra LIV. Men også fiskerinnæringen har mottatt midler fra omstillingsprogrammet, i tillegg til andre virksomheter.

Videre skal det brukes ressurser på å utrede etablering av et studiesenter i Kjøllefjord. Det planlegges også å tilby bedriftsutviklingsprogram og relevante kurs for næringslivet utover høsten.

Fiskeri og oppdrett, reiseliv og kompetanseheving har etter hvert pekt seg ut som hovedsatsningsområder i løpet av de tre årene om-

stillingsprogrammet har pågått.

- Hvor mange arbeidsplasser det har blitt, er imidlertid vanskelig å tallfeste, sier Toril Svendsen. Mye kan nemlig ligge fram i tid.

Som et eksempel viser hun til utredningen av et nytt smoltanlegg i Bekkarfjord. Foreløpig er det ikke blitt realisert. Men uten tilskudd fra omstillingsprogrammet er det ikke sikkert Lebesby kommune ville vært i betraktning i forhold til nysatsing på smoltvirksomhet i Finnmark. Kommunen har også bidratt aktivt i flere andre prosjekter innen fiskeri, oppdrett og reiseliv.

Vårt engasjement i en tidlig fase av prosjektene, kan bidra til å finne løsninger i samarbeid med aktørene, myndigheter og finansieringskilder. -Men vi ser fortsatt mange utfordringer og muligheter fremover. Vi håper derfor at vi vil få videreføre LIV- også utover den fastsatte perioden, sier utviklingsleder Hege Johansen.

TILDELINGER FRA NÆRINGSFOND 2010 PR 17. JUNI 2010

Dato	Søker	Tiltak	Beløp
07.01.2010	Øystein Ingilæ ENK	Tilskudd til innkjøp av PC/utstyr til Pa Norsktoppen og Finnmark Næringsliv	Kr. 17.500
16.03.2010	Fiskernes Velferd	Drift av velferden 2010	Kr. 20.000
19.03.2010	Lebesby kommune, som tilskudd til fiskere.	Fangst av havert i Laksefjorden (kvoten ble oppfisket før ordningen ble annonsert)	Kr. 65.000
19.03.2010	Lebesby kommune v/Utviklingsavdelingen	Serviceskilt i samarbeid med Vegvesenet i Ifjord kryss, Hopsedet, Mehamnely bru	Kr. 50.000 (kommunens egenandel)
19.03.2010	Kjøllefjord	Tilskudd til renovring av bårstua/kunstnerbolig – infrastruktur reiseliv.	Kr. 20.000
09.04.2010	Aker Seafoods v/Birger Wallenius	Tilskudd til kjøp av ny sløyelinje 2010 med nakkekutter, og tidligere søknad til sløyelinje i 2008.	Kr. 250.000
12.05.2010	Råe Ryper på Ræk v/Linda Persen og Ingebjørg Liland	Støtte til dokumentarfilmen "Drommedama" om engasjerte damer i Kjøllefjord. Ondommebygging og markedsføring	Kr. 40.000
17.06.2010	Amkjell Bøgeberg ENK	Tilskudd til planlegging/investering i mottaksanlegg i Trollbukt.	Kr. 100.000
17.06.2010	Kunes Handel og Opplevelse	Tilskudd til planlegging/etablering av Kunes Camping.	Kr. 200.000
17.06.2010	Veidnes Havneforening	Tilskudd til flytebrygge på Veidnes	Kr. 92.000
17.06.2010	Kjøllefjord Båttforening	Tilskudd til grunnlagsinvestering for flytebrygger i molokroken i Kjøllefjord	Kr. 40.000

TILDELINGER FRA UTVIKLINGSMIDLER 2010 PR 17.06.2010
Utviklingsmidlene er koblet opp mot Stra tegi- og handlingsplanen for LiV – Lebesby i Vekst 2010

Dato	Søker	Tiltak i handlingsplanen 2010	Beløp/ramme
26.02.2010	Lebesby kommune v/Utviklingsavdelingen i samarb med flere	Kartlegging i næringslivet angående utviklingsmuligheter og næringsvennlig kommune	Kr. 55.000 (kommunens egenandel)
26.02.2010	Lebesby kommune v/Utviklingsavdelingen	Kartlegge status i fiskermannfall, flåtestruktur og rettigheter for fiskeflåten i Lebesby kommune.	Kr. 20.000
17.03.2010	Lebesby kommune v/Utviklingsavdelingen	Kjøp av tomt i Landersfjord, tilrettelegging for økt smoltproduksjon.	Kr. 220.000

Dato	Søker	Tiltak	Beløp
28.04.2010	Lebesby kommune v/studiesentergruppa	Utredning og skisseprosjekt for studiesenter i Kjøllefjord	Kr. 250.000
28.04.2010	Lebesby kommune v/Utviklingsavdelingen	Tilrettelegging for campingsområde ved moloen i Kjøllefjord. Grusing, vann og septik.	Kr. 250.000
28.04.2010	Foldalbruket	Gjennomføring av bedriftsanalyse og utviklingsarbeid.	Kr. 200.000
28.04.2010	Finnkirka AS	Tilskudd/folkeaksje til investering i Lyskunstverket på Finnkirka.	Kr. 200.000
28.04.2010	Visit Nordkyn	Tilskudd til gjennomføring av tiltak i 2. prosjektår.	Kr. 177.500
26.05.2010	Visit Nordkyn i samarbeid med kommunene	Tilskudd til innkjøp av nye informasjonskilt for Lebesby/Gamvik kommuner.	Kr. 250.000
	Planlagte tiltak i handlingsplanen LiV 2010 innen kompetanse, sjømat og reiseliv.	Midler er avsatt til forskjellige tiltak som kommunen planlegger å gjøre i samarbeid med næringslivet, <ul style="list-style-type: none"> - styrekurs - etablererkurs - økonomistyring m.m - utviklingsprogram for næringslivet 	Kr. 400.000

TILDELINGER FRA FISKERIFOND OG JORDBRUKSFOND PR 17.06.2010

Dato	Søker	Tiltak	Beløp
25.02.2010	Gudmund Løkke	Jordbruksfond: Kjøp av melkekvoter	Kr. 23.500
17.06.2010	Roar Hansen	Fiskerifond: Tilskudd og lån til bygging av nytt fartøy.	Kr. 200.000
17.06.2010	Daniel L. Sørensen	Fiskerifond: Tilskudd til kjøp av fartøy og kvoter.	Kr. 100.000



Populært gårdsbesøk

AV ODD BIRKELAND

Lørdag 22. mai inviterte Laksefjord bonde-
delag til gårdsbesøk hos Lise og Birger
Skreddernes i Bekkarfjord.

På gården var det ordnet til med et enkelt selskaps-
lokale i den gamle låvebygningen. Her ble det solgt
rømmegrøt, vafler, kaffe m.m

Det var også lagt opp til flere aktiviteter der
hestesko-kasting engasjerte mange, særlig voksne.

Blant de yngre var nok en tur på hesteryggen
mer innbydende. Her var det pågang til lenge etter
«stengetid».

Foruten aktiviteter var det omvisning i og ved fjø-
set der det var både kyr, sauer med lam og høner.

Til tross for noe enkel annonsering og at det var
pinsehelig, var det godt fremmøte på gården denne
lørdagen.

Brukbart vær bidro også til å sette en god atmos-
fære rundt arrangementet.



Andre igjen var mer opptatt av maskinparken.

Hesteriding er selvsagt et meget populært innslag.



Finværet sørget for at folk kunne ta på seg finstasen.

Foto: Rakel Løkke

17. mai 2010 på Veidnesklubben

AV RAKEL LØKKE

De siste årene har Veidnes
bygdela arrangert 17. mai
tilstelning på bygdehuset,
og dette har vært meget po-
pulært blant fastboende, hyt-
tefolk og tilreisende.

Vi åpnet dørene klokken 13.00 og
da startet serveringa av middag.
Etter at denne var unnagjort var
det klart for kaffe, kaker og is til
store og små.

Det var bortimot 50 mennesker
som var innom i løpet av dagen,
dette viser bare at interessen er stor
og folk synes dette er trivelig.

Innimellom kaffe og kaker ble
det solgt lodd, og det ble også litt
konkurranser for barn og voksne.
Potetløp og sekkeløp for barna,
med premier etterpå – mens de
voksne fikk være med på sekkelø-
pet, men dog uten premie.

Det ble i tillegg gått 17. mai tog
og dette var et flott skue i bygda
vår, det er mange, mange år siden

det ble gått tog sist. Nasjonalsang-
en ljomet gjennom bygda der vi
gikk, trenger ikke noe korps her
nei.

Ellers var det nydelig solvær
og knallvarmt i været, blide men-
nesker og leende barn – vi har rett
og slett storkosa oss.

Men for å få dette til er det
som vanlig noen som står bak det

hele, og vi vil gjerne rette en stor
takk til disse – både de som har
støttet økonomisk og ved å utføre
forskjellige gjøremål som må til
for å få dette i boks. Ingen nevnt
– ingen glemt.

Så håper vi at vi kan få til et
minst like flott arrangement nes-
te år også, og ønsker alle som vil
velkommen til oss.



Mange tilreisende hadde funnet veien til Veidnes og deltok i 17-mai arrangementet.





Nancy, Hallgeir og Link.

Velkommen til Chrisfestivalen 2010

Chrisfestivalen arrangeres i år for 9.gang i perioden 7-10 juli. Tradisjonen tro åpner festivalen med kirkekoncert onsdag 7. juli. Vi får da stifte bekjentskap med det første av de i alt 4 prosjektene i regi av «Musikk i Finnmark» som gjester festivalen i år. Torsdag er det offisiell åpning på Foldal, og til sammen blir det 9 konserter fordelt på torsdag, fredag og lørdag. I skrivende stund er 7 av 10 konserter klare og vi sakser følgende informasjon fra www.chrisfestivalen.no

Nancy, Hallgeir og Link

spiller i Kjøllefjord kirke onsdag 7. juni kl. 18.00

Øksfjord i Vest-Finnmark har oppfostret to toppmusikere: den velkjente Hallgeir Pedersen - gitarist i verdensklasse, og gullstrupen Nancy Rydheim - et talent utenom det vanlige. Her presenteres de i vakkert samspill med landsdelsmusikergruppa Link, produsert av Musikk i Finnmark. Denne nykomponerte kvartetten vil servere et herlig repertoar bestående av både egenkomponert materiale, samt tidløse klassikere innen soul-, jazz- og bluesjangeren.

Ivar Thomassen & Link

Ivar Thomassen fra Russenes i Porsanger har i årenes løp utviklet seg til å bli en av Finnmarks - og Nord-Norges - viktigste bidragsyttere til utviklingen av den nordnorske visetradisjonen, og hans tekster og melodier favner alle aldersgrupper. Muntre bidrag som «Imella muldebær og mygg» og «Det artige landet» er obligatoriske i samtlige av Finnmarks barnehager, mens sanger som «Attmed havet» og den gripende «Takk, kjære fiende» maner den oppvoksende og voksne generasjon til ettertanke. I de-

semer 2003 ga Thomassen ut CD-en «Attmed havet», som inneholder de ovennevnte titlene, samt mange andre av hans beste sanger

Bad Boys are back in Town

Når guttene i «Bad Boys» trækker til kan man forvente seg det beste av det beste fra Whitesnake og Thin Lizzy. Et gedigent rock'n'roll arkiv åpnes på vidt gap, og det ypperste plukkes fram. Dermed kan vi vel allerede nå slå fast at vi har foran oss en rockekonsert helt uten dødpunkter, og en hitparade av rock som ingen noensinne har overgått på denne siden av ekvator.

Christiansand String Swing Ensemble

CSSE som har gjestet Kjøllefjord flere ganger tidligere, har ry på seg for å være en hardtslående energibombe, med en intensitet og nerve som er svært smittsom. Det melankolske uttrykket er også en viktig del av den helhetlige konsertopplevelsen. Med ingrediensene sigøynerjazz, franske chansons, amerikansk jazz, opera, og en 1/4 kilo sirkusmusikk, blir møtet med bandet en uforutsigbar og spennende affære. Ensemblets selvlærte skolekor blir prikken over i'en i et helstøpt og unikt musikalsk uttrykk.

Blues & Beyond

Blues & Beyond er en trio med base i Vadsø. Som navnet antyder byr man på blues i en bred forstand. Navnet er lånt fra en instruksjonsvideo med gitarkløpperen Robben Ford, og bidrag fra hans hånd står sentralt på triosens repertoar. I tillegg framføres det friske versjoner av andre blues klassikere, samt instrumental musikk som i hovedsak sorterer under «beyond»-avdelingen. Forvent

kompromissløst gitarøs, blytung bass og nådeløst trommekomp når de tre herrene inntar podiet med drivende fusionblues av beste merk e-sekunda ikke!

Songs of a Praire Girl – Monica Tangen



Den kanadiskfødte artisten Joni Mitchell har gjennom en karriere på over 40 år gjort seg sterkt gjeldende på den internasjonale musikkscenen som sanger, komponist, tekstforfatter og gitarist. «Songs of a prairie girl» tar utgangspunkt i et utvalg av Mitchells låter, fra noen av hennes mest kjente fra plata «Blue» til mindre kjente låter fra hennes senere karriere. Tittelen er hentet fra albumet fra 2005 med samme navn. Mitchells tekster og melodier står sentralt, men framført i egne tolkninger og arrangementer.



SONGS OF A PRAIRIE GIRL – et møte med musikken til Joni Mitchell

Monica Tangen - vokal

Harald Devold - sax
Kjetil Gjetmundsen - tangenter
Asbjørn Roud - gitar
Konrad Kaspersen - bass
Finn Sletten - trommer

The Norwegian Creedence Clearwater Revival

Dette bandet er basert i Alta og gjestet Chrisfestivalen I 2009, da som «The Norwegian Beatles». I år kommer de med en tribute-konsert til legendariske Creedence Clearwater Revival.



Andre aktiviteter under Chrisfestivalen

Programmet er under trykking, og her er et utvalg av arrangement som er under planlegging.

- Kjøllefjordtreff
- Svalbard på langs
- foredrag ved Mari, Kari og Gerd-Elin
- Malecamp for barn
- Boklansering/møte med 2 forfattere; Kathrine Nedrejord og Magnar Mikkelsen
- Åpen dag med Utrykningsenhetene /grilling
- Vannsportaktiviteter
- Juniordisco
- Starlight, lasershow og disco for ungdom
- Åpen dag i bassenget og idrettshallen
- Markedsdag på torget med spontankonsert
- Hesteskyss i værret
- Rebusløp – alle går «runden»
- Filmstunt
- Sangkafé
- Fiskekonkurranse

Programmet i sin helhet kommer som vanlig i postkassene like før festivalen.

Et minne for livet

AV INGEBJØRG LILAND

Vi skrev i forrige nummer om Kari Krogh, Gerd Elin og Mari Øien fra Kjøllefjord som skulle ut på ekspedisjon og gå Svalbard på langs «i fåkk, råkk og solskinn». Og fokk og rokk ble det, og solskinn og isbjørn og påskeegg og aske....

Jentene måtte dessverre bryte av turen etter 20 dager på grunn av sykdom, men føler likevel at de har gjennomført en

hel ekspedisjon.

- Vi har hatt en fantastisk tur som er et minne for livet. Det var selvsagt surt å måtte bryte, men vi føler det ikke som noe nederlag. Sykdom rår man jo ikke med og sikkerhet og helse kan man ikke gamble med.

Alt fungerte også helt etter planen, og de fikk bekreftet at de hadde gjort alle de riktige forberedelsene med trening, mat, utstyr og snublebluss. Snublebluss? Som sikkerhet i forhold til isbjørn må man hver natt sette opp en snor med snublebluss rundt teltet.

En morgen oppdaget Kari at snubleblusset var gått av og at det var store isbjørnspor utenfor teltet.

- Det var skremmende å tenke på at den hadde vært så nær, så etter dette satte vi opp to bluss istedenfor ett.

Men hvordan var det egentlig å være så langt ute i ødemarka – lengtet dere ikke hjem? spør vi
- Bare de 10 første dagene, så ble man vant til å være på tur, sier Kari. Da kom vi inn i en rutine.

- Også var det jo kaldt! Vi har vært på mange prøveturer, men det har aldri vært så kaldt over så lang tid. Det var vel det eneste som egentlig plaget oss.

Men den lykken man føler i teltet om kvelden når man kan krype ned i soveposen og spise et varmt måltid etter en lang dag med fysisk slit – den kan ikke beskrives – den må oppleves.

Og påskeaften hadde de det ekstra hyggelig i teltet med påskeegg som barna hadde sendt med dem. I Karis egg var det også et lite dikt fra datteren Emma:



*«Roser er røde,
fioler er blå,
kan dere ikke komme hjem nå?»*

Vel tilbake i Longyearbyen ble de i tillegg «askefaste» i flere dager, men det gjorde ikke så mye, å slappe av i en hotellsuite noen dager var en perfekt avslutning på turen. På grunn av vulkanasken fra Island måtte de ta hurtigruta hjem fra Tromsø, og 18. april ble de tatt i mot på kaia i Kjøllefjord av familie og venner som viftet med norske flagg i solskinet.

For de som vil høre mer om turen kan vi opplyse om at jentene vil holde foredrag og vise flere bilder i forbindelse med Chrisfestivalen i uke 27.





Margoth Fallsen går av etter 10-år som rådmann i Lebesby kommune.

Foto: Ingebjørg Liland

10 år på toppen

AV INGEBJØRG LILAND

Når Margoth Fallsen (62) nå går av etter 10 år som rådmann i Lebesby kommune kan hun se tilbake på en lang og mangfoldig yrkeskarriere siden hun første gang kom til Kjøllefjord som 15-åring for å ta «huspost».

- Kjøllefjord, det var jo liksom storbyen det, for å ikke snakke om Honningsvåg... men det var jo vanlig på den tiden, straks man var konfirmert og ferdig på skolen, så skulle man ut i jobb, og jeg kom til en familie med et stort hushold, så

jeg lærte mye.

Men Margoth ville mer enn å være hushjelp, så derfor ble det «J. Ellingsens Handelsskole» i Sigerfjord ved Harstad. Men å reise helt til Harstad, og videre med ferge og buss, ja det var litt av en reise i 1964 for en som aldri hadde vært utenfor Finnkirka..

- Da vi kom til Harstad så hadde jeg en god del pappesker som skulle fraktes om bord i ferga. Da jeg hadde fått om bord 2 esker og var på tur til å hente de andre, ja da gikk ferga i fra meg... Huff det var flaut! Men tenk de oppdaget at jeg kom løpende, og de kom tilbake. At jeg senere i uka stoppet melkebilten og trodde det var bussen, ja det er ei anna historie...

Allsidig bakgrunn

Etter handelskolen ble det butikkjobb hos Trygve Nissen før hun fant ut at de tjente mye bedre på fileten på Aarsæther. Der ble hun «kontrolldame» og kontrollerte at det ikke var bein, skinn og blodflekker etter at «kutterne» hadde håndtert fisken.

- Fant man flere enn tre bein for eksempel, så ble skålene sendt tilbake til kutteren for å gjøre jobben en gang til. Det var ikke populært...

Senere ble det mange ulike jobber i fiskeindustrien i tillegg til jobb som hjemmehjelp, støttekontakt, pleiemedhjelper på sykestua, renholder, assistent i barnehagen, jobb i butikk, og på hotellet som nattevakt

og i vaskeriet.

- Jeg tror at min allsidige bakgrunn har hjulpet meg både da jeg tok utdanning i voksen alder og i rådmannsjobben. Jeg setter meg lettere inn i ulike problemstillinger. Man kan ha teori i bøtter og spann, men evnen til kommunikasjon og samhandling er en egenskap du må ha i tillegg.

Om lederrollen

Margoth tror hun har bidratt til å alminneliggjøre og avmystifisere rådmanns- og lederrollen.

- Jeg er herfra og alle kjenner meg, og jeg har prøvd å være jordnær. Midt oppi det hele er man jo et menneske og evne til å være medmenneske er viktig.

Videre vektlegger hun at en leder må innby til tillit, åpenhet og trygghet. En leder må ha evne til å samle personalet og til å overbevise, til å samle ledergruppa til et team som arbeider mot samme mål.

- Da jeg skulle i jobbintervju i kommunen for næringskonsulentjobben sist på 80-tallet, ba jeg en erfaren og klok mann om tips i forbindelse med intervjuet. Han svarte kontant: «Vær deg selv, ikke prøv å være noe du tror andre vil at du skal være». Dette har jeg forsøkt å overholde også i rådmannsjobben. Man må være seg selv på godt og vondt, og ikke utgi seg for noe man senere ikke kan identifisere seg med.

Man må vite hvem man er og hvor man kommer fra.

Barndom i etterkrigstiden

Margoth ble født som nr. 6 av 8 søsken en stjerneklar desembernatt i 1947, i Tømmervika på vestsiden av Laksefjorden.

Hennes familie var den siste som var bofaste der før sentraliseringspolitikken for alvor slo inn og avfolket småplassene. Uten strøm, og etter hvert uten verken lokalbåt eller telefonlinjer var det bare å flytte, til Lebesby, Kjøllefjord, Dyfjord og Honningsvåg eller «sørover».

-Tømmervika, det var jo liksom

paradis på jord, ja det er det jo forresten fremdeles. Vi kjente knapt til andre steder...

Og Margoth ser tilbake på en lykkelig oppvekst sammen med de andre barna i Tømmervika og nabobygda Govika, i en tid hvor barn måtte hjelpe til hjemme for at alt skulle gå rundt.

- På sommeren var det fisketurer på sjøen og på fjellet, bading på stranda, bærplukking og lek. På vinteren var det ski, skøyter og aking. De store barna var flinke til å ta med oss som var mindre. Men de eldste i søskenflokkene på den tiden hadde det nok mer krevende enn vi som var yngst. De måtte delta i alt arbeid, jentene med husarbeid og fjøs, og guttene med fiske og andre ting.

Internatliv på godt og ondt

Før krigen hadde det vært grendeskoler i nesten annenhver bygd rundt Laksefjorden. Men etter krigen ble det internatskole, først i Ifjord, og deretter på Lebesby. Men Margoth var så liten som 7-åring at foreldrene ikke ville sende henne fra seg den første høsten. Først året etter, i 1955 begynte hun på skolen i Ifjord.

- Jeg husker sommeren før jeg begynte på skolen, jeg gruet meg noe helt forferdelig. Jeg hadde et søskenbarn som var 4-5 år eldre enn meg, og han minnet meg stadig på at jeg ikke kunne begynne på skolen før jeg kunne lese og skrive. Dette ble litt av et mareritt for meg. Ingen måtte liksom vite hvor dårlig stilt jeg var til å begynne på skolen, så i smug pugget jeg alfabetet og forsøkte å regne så godt jeg kunne før høsten kom.

Og det var ingen spøk å bli sendt med lokalbåten rundt fjorden. Det var anløp og lossing i hver en vik hvor det bodde folk, så det kunne fort ta 10-14 timer rundt fjorden. Internatlivet var heller ikke lett for en 8-åring...

- Vi var jevnt over mellom 50 og 60 barn som var internert på det som

i dag er Lebesby Bygdetun. Jeg har mange minner fra den tiden, både på godt og vondt, men hjemlengselen er jo det jeg husker best... men mange hadde det verre enn meg. På lik linje med barnehjemsbarna er det nok mange som har sine historier og dype arr fra denne tiden.

Men Margoth roser betjeningen – de som jobbet som «husmor» og hadde et stort ansvar, spesielt når det brøt ut smittsomme barnesykdommer.

- Kan du tenke deg når 60-70 % var sengeliggende, hadde feber og trengte mat, drikke og ikke minst trøst... og lærerne, de var utrolig flinke og snille, ikke bare underviste de oss 6 dager i uka og passet på når vi leste lekser – de var like vennlige når vi gikk på besøk til dem på ettermiddagen...

Den viktige familien

På 60/70 tallet var det vanlig å stifte familie tidlig, og bare et fåtall tok utdanning først.

- Jeg giftet meg knapt 19 år og da jeg var 25 hadde jeg fått alle 3 barna. Mannen min, Terje som var fisker var jo selvsagt mye borte, og selv jobbet jeg også mye. Da var det bra for ungene å ha en stor familie som kunne trå til. Familien er utrolig viktig, i alle livets faser, både for unge og eldre. Har du barn, så får du, i tilfeldig rekkefølge svigerbarn, barnebarn og hele pakka.

Og familien ble viktig også når Margoth bestemte seg for å begynne på høyere utdanning i godt voksen alder. Det var ikke det at det var vanskelig å få jobb i Kjøllefjord på 80-tallet, men det slet på kroppen med så mye tungarbeid.

- Det var da jeg sto i egne buea og det verket i føtter, rygg og armer at jeg bestemte meg for å gjøre noe annet.

Dermed ble det voksengymnas i Honningsvåg og Fiskerikandidatstudiet i Tromsø



Margoth i en yngre utgave,

Studier i Tromsø

Margoth tok den yngste datteren med seg og dro til Tromsø høsten 1984 for å begynne på en 5-åring utdanning, mens de største ungene ble igjen hjemme i Kjøllefjord hos faren.

- Jeg forstår ikke i dag hvor jeg hentet motet fra, men det ble en fin tid i Tromsø på et tverrfaglig studium i et internasjonalt miljø.

Men så veldig høy i hatten var hun ikke – i alle fall ikke første skoledag. Åpningen av universitetet hver høst er en formell og seriøs handling med rektors tale til studentene.

- Den dagen glemmer jeg ikke. Jeg og en annen student skulle liksom ta snarveien til universitetet, men vi gikk helt feil og måtte gå store omveier i regn og blåst. Da vi kom frem var seremonien startet, og våt og forpustet forsøkte jeg å gjøre meg så usynlig som mulig, og sank ned i en ledig stol for å forsvinne i mengden. Dagen etter ble jeg gjort oppmerksom på at åpningen av universitetet var dekket med reportasje i Nordlys - og at jeg var avbildet!

Ja der satt jeg altså, storøyd og forskrekket.

Tilbake til Kjøllefjord

Det lønte seg å ta utdanning, for straks hun var ferdig fiskerikandidat i 1988 fikk hun jobb i kommunen, og jobbet som næringskonsulent, formannskapssekretær og planleder fram til sommeren 2000. Margoth beskriver det som en artig og utfordrende tid.

- Det var turbulent innenfor fiskerinæringa, det var mange konkurranser, vi hadde garantismellet for Adamselv smolt osv, en vanskelig tid for ordføreren og resten av den politiske ledelsen.

Men hun minnes også mange positive ting, som åpningen av Nordkynveien i 1989 med daværende kong Olav på besøk, mange nyetableringer i næringslivet og oppstarten på sentrumsfornyelsen. En periode på 90-tallet var det også skiferproduksjon i Friarfjord.

- Vi åpnet turistinformasjoner og vi laget turløyper. Det negative ble snudd til noe positivt.

Å være rådmann – 20 spørsmål

1) Hvorfor ville du bli rådmann?

- I løpet av årene 1988-2000 hadde vi 5 forskjellige rådmenn, og alle, med unntak av en, kom utenfra. Jeg opplevde et betydelig merarbeid for hver gang det ble et skifte. Da kunne jeg likeså godt søke jobben selv. Rådmannen er viktig for stabilitet og kontinuitet i organisasjonen og jeg takker kommunestyret som viste meg tillit den gangen. Og jeg følte at jeg hadde nok ballast til en slik jobb. I tillegg til fiskerikandidateksamen hadde jeg jo tilleggsutdanning i kommunal økonomistyring og samfunnsplanlegging.

2) Er det typisk for kvinner at de må være overkvalifiserte for å søke en lederjobb?

- Jeg oppdaget allerede som næringskonsulent at det er mange dyktige kvinner i denne kommunen, både næringsdrivende og i kommunale stillinger. Kvinner legger vekt på å være dyktige. Ofte tror de at de må jobbe 20 % hardere enn menn for å oppnå det samme. Jeg tror det ligger i kvinners natur å ha pågangsmot, og etter hvert med likestillingens fremmarsj har vi fått mange kvinnelige ledere i kommunen. De er faktisk i flertall; rektor på skolen, ordfører, avdelingsledere, alle damene på utviklingsavdelingen. Jeg er glad for at vi også får en ny kvinnelig rådmann.

3) Hvordan ser du tilbake på disse 10 årene?

- Jeg har trivdes kjempegodt. Og jeg er glad for å ha fått være på alle de positive ting som har skjedd i kommunen, de store utviklingsprosjektene, havneutbygging og vindkraft. Det har skjedd mye på 10 år. Også må jeg nevne Kronprinsparets besøk i 2004, med festdag i Kjøllefjord, lunsj i Dyfjord og besøk om bord på kongeskippet.

- Ikke for å skryte, men visste du forresten at det var jeg som skrev talen til Kronprinsen som han holdt på torget i Kjøllefjord? Ja, den ble

selvsagt godkjent av ordføreren på forhånd...

4) Hva har vært det beste med jobben?

- Her vil jeg fremheve alle de ansatte, alle de flotte kollegaene jeg har jobbet sammen med. Jeg har hatt et godt lederteam av dyktige fagfolk. Det har vært et bra samhold. Det er også svært viktig med et godt omdømme utad, og jeg tar hatten av for de som jobber direkte ut mot brukere og publikum, de som har den daglige kontakten med folk, Førstelinjetjenesten i helsesektoren, pleie og omsorg, teknisk, barnehagen, skolen, servicekontoret og andre utadrettede jobber. Vi andre er jo bare et nødvendig onde.

Også er det jo selvsagt det sosiale. Vi har hatt det morsomt på jobb.

5) Hva er du mest stolt av?

Jeg er stolt av å ha vært en del av den positive utviklinga i Lebesby kommune. Jeg mener også å ha vært et positivt bidrag til det interkommunale samarbeidet Gamvik/Lebesby. Felles barnevernstjenste har vært viktig. Det er mye som kan nevnes, men vi har vært mange som har dratt lasset.

På egne vegne er jeg også glad for at jeg har klart å holde en nøytral og objektiv linje i saksbehandling og i jobben generelt.

Politikerne setter dagsorden, men administrasjonen kan også ta initiativ. Jeg er glad for at vi har fått en egen utviklingsavdeling som ivaretar næring og kultur i en sammenheng. Å se helheten er viktig, og Lebesby kommune har etter mitt syn alt – det er bare å klare å formidle det ut til andre.

6) Ja, hvordan har samarbeidet vært med politikerne?

- Jeg har, etter egen mening, hatt et godt forhold til politikerne, har prioritert å gi god og åpen informasjon. Mitt inntrykk er at vi har holdt et

høyt profesjonelt nivå i forholdet administrasjon/politikk. Vi har utvekslet meninger, men holdt det innenfor «egne dører». Det er viktig å ha folk fra ulike miljø i politikken, blant annet så gir næringslivet en motvekt til det kommunale byråkratiet. Politikerne her jobber godt sammen, og har respekt for administrasjonen, og omvendt. Jeg har blitt vist tillit, har satt stor pris på det, og har prøvd å gjøre meg fortjent til den tilliten man har vist meg.

7) Hva har vært de største utfordringene for kommunen i disse årene?

Det har selvsagt vært negativt for oss at vi har mistet så mange arbeidsplasser i fiskeindustrien og at antallet fiskere gått ned. Nedgang i folketallet har også vært en utfordring, men vi håper jo at det skal gå oppover igjen. Men «Vi tar utfordringene» er kommunens visjon – og det mener jeg vi har gjort. Vi har hatt store utfordringer, men ikke sammenlignet med andre kommuner i Finnmark. Foreløpig har vi vært heldige her, og ikke hatt dramatiske kutt i stillinger.

Internt gjelder det jo å få til en helhetlig organisasjon, å få det administrative til å fungere helhetlig, at alle trekker i samme retning. Å kunne trekke i de rette trådene for å få kommunen til å fungere helhetlig og jobbe for de samme målene i ledergruppa

8) Hva har vært mest vanskelig som leder?

Det har til tider vært vanskelig å være øverste ansvarlig, uten å ha den direkte innflytelsen i detaljene, for man må jo delegerer ansvar nedover i organisasjonen. Som rådmann kan man ikke blande seg i detaljene, man må se de store linjene.

Heldigvis er jeg en behersket person, så jeg har unngått de store utblåsningene, mange andre ville nok hatt større utblåsninger i samme situasjon.

Det som er det tyngste i en orga-

nisasjon, det er når man mister noen av sine ansatte. Det må takles på en spesiell måte.

9) Er det noe du angrer på?

Det er selvsagt ting jeg i ettertid ser jeg kunne gjort annerledes, men det kan man ikke dvele ved, da får man ikke gjort morgendagens arbeid. Noen ganger kunne det vært fint å trykket på en angreknapp. Og hvis man er litt impulsiv, som jeg også kan være, så kan ting komme skjevt ut og bli verre enn det var ment. Men jeg tenker vel også at jeg blir tilgitt min dårskap...

10) Hva har du lært om deg selv?

Jeg har lært om meg selv at jeg er utrolig sterk, men likevel sårbar. Det er ikke alt man kan forsvare menneskelig i vanskelige situasjoner.

11) Du har jobbet mange lange kvelder...?

- Jeg har jobbet mye fordi det har gitt meg mye glede å gjøre en best mulig jobb. Det å være toppleder i en liten kommune er ingen 9-4 jobb. Hver gang man er borte på reise hopper det seg jo opp. Men jeg har alltid i alle jobber vært opptatt av å gjøre en seriøs og god jobb. Noe arbeid, f.eks med tall MÅ gjøres på kveldstid når det er stille. Til tider har vi vært uten personell i nøkkelstillinger, da har jeg hatt dobbel jobb.

12) Har det vært verdt det?

- Familien synes selvsagt at jeg har jobbet mye, men de har innsett at jobben min har vært viktig og at den har betydd mye for meg. Ett av barnene trodde en stund at jeg bodde på rådhuset. På spørsmål om hvor bestemor bodde, pekte han på rådhuset.

13) Hvordan har det vært å være en såpass offentlig person?

- For mange var det nok litt rart at jeg, sånn plutselig skulle bli rådmann her i kommunen, men jeg må

si at jeg syntes jeg ble godt mottatt, både i organisasjon og blant folk flest i kommunen. Det er ikke noe mystisk med det å være rådmann, det som er viktig er at rådmannen kjenner rollen. Det var kanskje forventet i noen sammenhenger at jeg skulle kunne gjøre - eller omgjøre saker og ting, men det er ikke bare viljen det står på, det handler like mye om at det er forhold som rådmannen skal holde seg unna.

Noen ganger er det også en belastning å være en offentlig person. Man kan ikke si og ha en mening om alt mulig på gata. Det rådmannen sier blir vektlagt på en helt annen måte, selv om det er i en privat sammenheng. Man er på en måte aldri bare privatperson. Uttalelser til media kommer noen ganger skjevt ut.

Også er det jo morsomt at jeg har blitt parodiert på revyen...

14) Men hvorfor slutter du egentlig?

- Man skal ikke gjøre seg uerstatte- lig, man kommer til et punkt hvor man mener å ha oppnådd et mål, og etter 10 år i sjefsstolen er det på tide å la andre slippe til.

15) Hvordan det føles å slutte?

Det er med blandede følelser jeg slutter – vemodig, men jeg gleder meg til å laste ansvaret over på andre. Det er spesielt å være leder i en kommune, spesielt å ha det øverste administrative ansvaret.

16) Hva vil du savne?

Jeg vil savne de menneskene jeg

møter til daglig som rådmann, det samholdet vi har hatt. Det er fint da å få anledning til å bli en stund til i organisasjonen. Derfor går jeg over i en retrettstilling for å ikke bryte over tvert. Så blir det ikke så brutalt.

17) Så du skal egentlig ikke slutte likevel?

- Første oktober starter jeg i en stilling hvor jeg skal styre mye med planarbeid på det generelle nivå, samt sette eksisterende planverk i system og se det opp mot økonomiplan. Det dreier seg ikke om arealplanlegging, det har vi personell allerede som tar seg av. Det stilles en god del krav til kommunene i dag, og å se kravene opp mot det vi kan bidra med av planlegging er spennende, og det er tidkrevende.

18) Du er ikke redd for at den gamle jobben innhenter deg

når du blir på rådhuset?

- Det er alltid en fare for å bli involvert i daglig drift, men mitt mål er å la den nye rådmannen få ta over all drift, så sysler jeg med mitt. Jeg vil selvsagt være til hjelp, men jeg ønsker ikke å bli noen «syvende mor i huset». Jeg skal pusle litt rundt i arkivet og sånt.. hahaha. Jeg finner meg vel alltid en krok å gjemme meg i. Jeg kan jobbe hvor som helst, for jeg har vent meg til å jobbe fullelektronisk og helt papirløst.

19) Hva skal du gjøre som (delvis) pensjonist?

- Først skal jeg ha en god ferie, puske litt i huset og på hytta, kanskje reise litt. Jeg har reist en del, i England, Frankrike, Russland, Japan og Spania. Men jeg kan tenke meg å reise mer, se mer av Norge, kanskje USA.

Det som hindrer meg er jo fak-

tisk det at jeg ikke liker å reise med fly over lange strekninger.

Jeg har jo også en gammel mor (92), og hun trenger omsorg utover det som hjemmetjenesten kan gi, og jeg vil kanskje få bedre tid til henne også.

I tillegg har jeg hundrevis av bilder jeg skal få system på. Jeg håper å få mer tid til å gjøre ingenting, til å gå mer på besøk, gjøre det som faller meg inn og koble mer av på hytta i Tømmervika.

20) Til slutt, har du noen råd til den nye rådmannen?

- Vi skal ha samtaler og jeg vil

videreformidle det jeg synes er viktig. Det blir en viss overlapping. Men jeg kan ikke fortelle henne hva hun skal gjøre – jeg kan bare si hvordan vi har gjort ting, så får hun finne sin egen vei, finne sin lederstil. Hun må være seg selv, men det er viktig å være tilgjengelig – til stede for folk og ansatte.



Men hvordan er Margoth egentlig som sjef?

Vi bad hennes nærmeste medarbeidere beskrive henne med 3 ord.

- Arbeidssom, snill, moderlig og med godt humør.
- Kanskje altfor snill, finner på morsomme ting.
- Ikke redd for å ta i et tak der det trengs.
- Morsom, snill og arbeidssom.
- Omsorgsfull, faglig meget dyktig, lettere distré.
- Intellektuell, distré, snill og koselig.
- Hjelpsom, alltid tilstede og lojal.

Ikke alle klarte å begrense seg til 3 ord.....

Humor, omsorg og arbeidskapasitet

- Margoth har fin humoristisk sans, også litt selvironisk. Hun er snar å være med på å spinne videre på humoristiske temaer som dukker opp nå og da. Har bl.a vært med å utforme et revynummer som fikk stor applaus.

- Hun er videre en raus og omsorgsfull person. Som leder er hun kunnskapsrik og inkluderende person. Hun har stor arbeidskapasitet med mange baller i lufta samtidig. Hun har nesten klart å overflødiggjøre saksbehandlingsstillingen ved rådmannens kontor gjennom lange arbeidsdager og helgearbeid. Frykter det blir som å hoppe etter Wirkola for etterkommende rådmann. (Kjell Wian)

Morsom, løsningsorientert og sosial

- Margoth er utrolig morsom og har en herlig sans for humor. Hun har et

godt humør som er veldig smittende. Ringer man for å spørre om noe, hender det at man blir underholdt med sang mens hun finner frem svaret – Margoths tralling og lalling er den morsomste pausemusikk man kan tenke seg!

- Margoth er løsningsorientert, flink å foreslå løsninger når man har en oppgave man ikke helt vet hvordan man skal gripe tak i. Mens noen helst viser til paragrafer, regler og retningslinjer, forklarer Margoth ting på en måte som alle kan forstå.

- Margoth er omgjengelig og sosial og kan prate med alle. (Hege Johansen)

Raus, lojal og intelligent

Det er ikke så lett å beskrive Margoth med tre ord, men hvis presset ville jeg kanskje sagt raus, lojal, intelligent. Eller diplomatisk, dyktig, tålmodig.

For min del tror jeg at det vil bli lenge til man får en sjef som Margoth igjen. Fra dag én har jeg blitt godt ivaretatt, og ikke minst følt at jeg har blitt tatt på alvor, det er ikke noe som er en selvfølge når man er relativt nyutdannet og er i sin første «skikkelige» jobb. Margoth bryr seg om sine medarbeidere, og ønsker at alle blir fulgt opp på best mulig måte.

Det er to ting ved Margoth, i rollen som rådmann, som jeg har lært mye av. I løpet av mine snart tre år her har jeg hørt fra tid til annen at Margoth kan til tider være «for snill». Jeg har selv tenkt i enkelte saker at «her er det bare å kjøre på, og sette hardt mot hardt», og blitt litt forbauset (og kanskje vært litt uenig)

over at Margoth har valgt en noe mykere linje. Det som er faktum er at jeg i de fleste situasjoner i ettertid har sett at Margoth har gjort de riktige vurderingene, og at det svært ofte lønner seg å ikke velge en kompromissløs linje.

Den andre tingen er at hun, etter min mening, gjennom ti år har klart å manøvrere i skjæringspunktet mellom administrasjon og politikk uten å bli trukket inn i habilitetsvurderinger. Margoth har alltid hatt en veldig klar linje hva gjelder familie, venner, jobb og politikk, og har alltid klart å holde på egen integritet. I en liten kommune som Lebesby er dette noe som krever sin kvinne. (Bjørn Arild Petersen)

Distré

Da hun jobbet som næringskonsulent, mista hun brillene sine. Hun hadde ikke råd å kjøpe seg nye.

Etter 2 år fant hun brillene, hun hadde arkivert dem i arkivskapet på næringsaker...

Margoth var en ihuga storøyker, og at hun skulle klare å slutte, nei – det hadde jeg aldri trodd!

(Lill Wenche Evensen)



Emma Vevang og samboer Yngvar Gundersen på tur i Hardanger. Her er de på hyllegården Isberg ved Sørfjorden. En gård med et uhyggelig minne. Herfra kom bøddelen Samson Isberg, som halshugget de to samene Aslak Hætta, 30 år og Mons Somby, 27 år i 1854, etter Kautokeino-opprøret. Privat foto.

Amerikafarerne strandet i Kjøllefjord

AV GULLA NYHEIM GRAMSTAD

Det er den første varme sommerdagen i Oslo. Jeg skal hjem til Emma Vevang som bor i et blomstrende villastrøk på Bjerke i Oslo. Hun lukker smilende opp for meg, men ansiktet er anspent og jeg fornemmer et drag av desperasjon. Det viser seg at hun og samboer Yngvar Gundersen skal reise til Budapest dagen etter og passet har forduftet. Det er rett og slett vekk. Likevel holder Emma avtalen om et intervju. Det blir to trivelige timer hvor det mimres om oppvekst på Galgenes i etterkrigstidens Kjøllefjord, før Emma igjen må endevende huset i jakten på det forsvunne passet.

Fangst og foto

Et stort, flott fotografi av Emmas far, tatt av en ukjent fotograf, ligger på bordet. Kan fotografen være Kåre Kivijärvi fra Hammerfest, den første fotografen som

fikk bilder antatt på den prestisjetunge Høstutstillingen i Oslo i 1971? Mannen på bildet sitter avslappet oppå to fiskekasser merket Findus. Jeg vet at Kivijärvi hadde oppdrag for Findus, og han arbeidet også som journalist. Jeg tar en telefon til Finnmark Dagblad som leter i sitt arkiv, men finner ikke ut av et fotografi så langt tilbake. Den dyktige fotografens navn skal senere vise seg å være nærmere enn jeg trodde.

I Finnmark i slutten av 1960-årene, fant et eventyrlig vårfiske sted langs kysten. Hver båt hadde sin kvote og det tok kort tid før dagskvoten var fylt og en måtte inn å levere. En slik dag ligger Andreas Vevang ved Hustadkaia og venter på levering. Han sitter avslappet i sjarken sin «Johnny» etter et godt «sjøvær» med juksa. Han ror sammen med sin sønn Gudmunn. Da dukker en journalist opp med kamera og foreviger Andreas i båten og Kristian Nilsen fra Fiskerioppsynet på kaia. Bare bildet av Vevang ble publisert i Finnmark Dagblad og han fikk

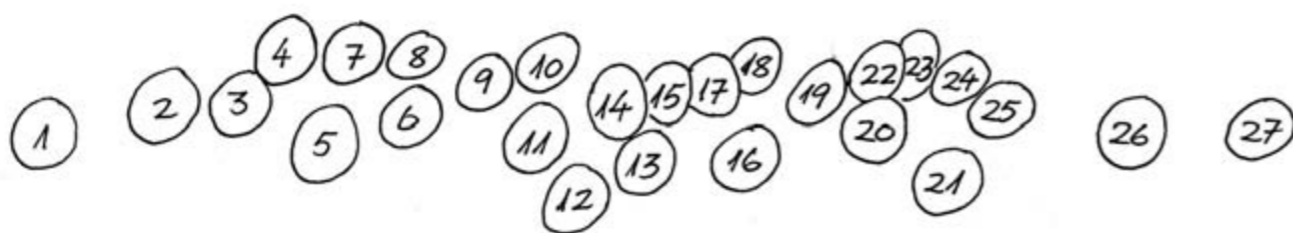




En blid skoleklasse.

Fra venstre: 1. lærer Tordis Kjølås Karlsen som holder elghunden Bamse i bånd. 2. Karla Isaksen 3. Else Eidsaa 4. Bjørn Roald Lillevik 5. Tove Nyheim 6. Mie Evensen 7. Rolf Krogh 8. Bjørnar Krogh 9. Magne Robertsen 10. Hans Harald Angell 11. Britt Akselsen 12. Bjørg Josefsen 13. May Wenche Akselsen 14. Helge Fjellstad 15. Henry Olsen 16. Rakel Bjørndal 17. Odd Sørensen 18. Kjell Ivar Marthinsen 19. Bjørg Evensen 20. Elly Hansen. 21. Aud Bech, bak henne skimtes Kjellaug Salmila 22. Bernhard Nilsen 23. Arvid Pedersen 24. Ernst Lauritsen 25. Håkon Hansen 26. Herlaug Rebbestad 27. Emma Vevang. Fotografiet er fra 6. eller 7. klasse, tatt i Kjøllefjord i 1957/58.

Foto Erling Simonsen.



en kopi. Den har hengt i glass og ramme på hytteveggen i Kjøllefjord i mange år. Nå er bildet i Emmas eie.

Reisen til Amerika

Emma Irene Vevang er født i Kjøllefjord i 1944. Hun er eldst av 8 søsken. Emma, Gunnar, Åsmund (død), Anne-Lise, Gudmunn, Lillian, Johnny og Magne (død). Lillian, Gudmunn og Johnny bor fremdeles i Kjøllefjord. Foreldrene var Anna og Andreas Vevang. Vevang-familien kom opprinnelig fra Vevang på Møre.

Bestemor på morssiden, Emma Pedersen, stammet fra Rovaniemi i Finland og døde allerede i 1944, så Emma lærte aldri henne å kjenne. Det er henne Emma er oppkalt etter, med et navn hun som barn slettes ikke syntes noe om.

Foreldrene til bestefaren, Konrad Pedersen, far til Em-

mas mor kom fra Gudbrandsdalen. De hadde bestemt seg for å emigrere til Amerika. De begynte turen, men båten de gikk om bord i gikk ikke sørover, men nordover til Helgeland og videre til Porsanger. Ingen av familien kom seg til Amerika og Konrads foreldre havnet i Kjøllefjord.

- Bestefar Konrad, var en kjent læstadianer i Finnmark. Han «leste» over folk som var syk og han kunne stoppe blod. Han ble mye brukt, og til og med en lege spurte om bestefar kunne lære han å stoppe blod. Hvis problemet var eksem, spurte bestefar alltid om vedkommende hadde vært i jord eller sjø. Var det sjøen, gikk han ned i fjæra med ei bøtte og hentet sjøvann, før han «leste» over pasienten. Jeg har selv blitt frisk etter å ha blitt «lest» for. Jeg lå på sykehus, var operert, men besvimte hver gang jeg skulle opp. En lege sa til meg, du som er nordfra kjenner vel til noen som kan hokus pokus, som du kan kontakte. Onkel

Oskar «leste» og jeg ble frisk, forteller Emma.

- Arbeidet til bestefar var på fiskebruk, og han var graver. Han var veldig til å prate, ler Emma, prata med alle. En dag møtte han en fremmed på butikken. Kor e den karen fra, ville bestefar vite. Jo, han var fra Vestlandet, svarte mannen. Står du her å lyg mæ oppi auan, æ kjenne kvær en kjæft på Vestlandet, sa Konrad til mannens store forbauselse. Han visste nok ikke at det i Laksefjord også finnes et Vestland.

Da Konrad Pedersen ble en gammel mann, gikk han til Olaf Myrvoll og ba han smi han et par klosser. Dem skulle han putte i munnen for å hindre at han snakket så mye. – Smi et par te ho Olga også, for ho e også så fæl te å prate, sa han. Olga Pedersen var datter til Konrad.

To tunger for 5 øre

Barndomshjemmet føltes trygt og var fylt av kjærlighet. Faren hadde et strevsomt liv som fisker, men han prioriterte også de mange barna. Han kunne legge seg på gulvet og lese eventyr fra Asbjørnsen og Moe for dem.

Moren Anna, var en kreativ kvinne. Hun stekte vaffler som barna gikk på kaia og solgte til fremmede fiskere når de kom til Kjøllefjord om våren. 1 krone for 5 hjerter. Hun lagde også fiskemat med håndkvern. De ble lagt i et 8 liters spann, som barna gikk rundt på Galgenes og solgte i husene.

Menyen i det Vevangske hjem var fisk så å si hver dag. Det var vanlig kost i Kjøllefjord, med den gode tilgangen en hadde på førsteklases fisk. Men onsdager var annerledes, da kunne det vanke pølser i brun saus. Det hendte barna ble lei av fisk og satt å pirka middagen. – Spis dokker ikke fisk, e dokker ikke sulten, slo faren Andreas fast. Men når han la seg på gulvet for å hvile en halv time og de hørte han snorke, da styrta de i brødboksen.

De fleste barn i Kjøllefjord begynte tidlig å skaffe seg inntekter. En måte var å skjære torsketunger. Da var det om å gjøre å skjære fort og være førstemann ut å selge, for da slapp en å gå lengre enn til naboene. Emma smiler ved tanken på en av de pene fruene med god råd som bodde litt lenger inne i værret:

- Tungene kostet 5 øre pr stykk. Hun stod og plukket og valgte ut blant tungene. Og så kom det, hun måtte få to tunger for 5 øre, da de var så små.

Klasser og klumper

I etterkrigstidens Kjøllefjord fantes klasseskille, men de fleste hadde det likt økonomisk.

- Folk var snille, en delte med hverandre. Ungene arrangerte sparketog. Vi lånte sparket og kjelker av naboene. Eller vi gikk i butikken og fikk esker som vi akte på. På byggeplasser hendte det vi fikk sponplater, forteller Emma. Vevang-barna hadde et par skruskøyter som de delte på. Førstemann hjem fra skolen fikk første tur på skøyter. Og hendte det at vi brakk skituppen, tok Edmund Wallenius den med på skolen og lappet skien for oss. Også Arthur



Andreas Vevang om bord i sjarken «Johnny». Han er tydelig fornøyd med dagens fangst. Fotografiet «Apropos vårfiske» er tatt av Ola Ødegård og har vært publisert i Finnmark Dagblad. Kjøllefjord 1967-68.

Ekman var hjelpsom og lappet ski for oss.

Emma opplevde mange voksne som vennlige mennesker. To av dem var Alfhild og Thorleif Isaksen. De drev bakeri. Etter skolen gikk barna innom og spurte etter skrell, avskjær av kaker. – De syntes synd på oss, så det vanket alltid skrell, og noen ganger var det også en hel kake oppi posen.

Anna Vevang vasket tøyet i kjelleren til Aud og Leif Henningsen. Emma gikk til henne og spurte hva de skulle ha til middag. Grøt, svarte moren. Det kan jeg lage, svarte Emma, uten at hun var helt sikker på hvordan man gjorde det. Så Emma helte ingrediensene i kasserollen på svartkomfyren, tente på og gikk ut å stod på ski mens grøten kokte. Da moren kom hjem med vasketøyet som hun dro på en kjelke, var grøten blitt en masse full av klumper. – Det var ikke tale om å kaste mat, mamma måtte piske og streve for å gjøre grøten spiselig, minnes Emma.

Faren hadde egen båt og barna måtte være med å egne line. Det var ikke særlig lystbetont om sommeren. Da ville de opp i fjellvannene å bade. – Jo fortar dokker blir ferdig, fortar får dokker leke, sa faren.

Etter hvert søkte ungene arbeid på fiskebruk sammen med andre større unger. De jobbet på Schjenken- og Hustadbruket. Ungene trillet tunge trillebærer med sei til



Klassen til Emma Vevang på skoletreff i Kjøllefjord, 40 år etter avgang. Fra venstre: Rolf Krogh, Bernhard Nilsen, Magne Robertsen, Else Eidsaa, Arvid Pedersen, Lillian Lyngedal, May Wenche Akselsen, Rakel Bjørndal, Kirsten Olaussen, Emma Vevang, Tove Nyheim, Bjørg Even- sen Hansen. Sittende foran: Henry Olsen, Jens Horst, Unn Johanne Hustad, Karla Isaksen. Kjøllefjord 1998. Privat foto.

kvinnene som skrapte skjell av fisken. Kvinnene, Olga Mathisen, Paula Hansen og Elvine Abrahamsen var raske med kniven. De arbeidet på akkord. Hvis ikke ungene klarte holde dem med nok fisk, banket de med kniven i benken. Først skulle de hive fisken opp i båra og så trille den frem til kvinnene. Det måtte gå fort. Mennene raskjærte eller sperra fisken, det vil si, knøt fisken sammen i sporen, før fisken ble hengt på hjellene.

E det nokka, svarte Henry

Da Emma kom i 6. klasse ble to klasser slått sammen og de fikk Tordis Kjøllås Karlsen som lærer. De var 32 unger til sammen. Det var ingen lett jobb å holde styr på en slik svær klasse.

Læreren ble bare kalt Kjøllås. Hun var ikke opptatt av å lære de geografi og historie. Det kunne de lese på egen hånd. Det var regning og skriving som gjaldt. Praktiske ting som å lese av en måler lærte de også. De fikk advarsler om håndverkere. Det var ikke sikkert de hadde malt tre strøk selv om de sa det. Man måtte ikke være opprødd i verden, problemer var til for å løses, mente Kjøllås. I 7. klasse sydde jentene «søsterforklær». Det var hvite forklær i bomull. Nåde den som hadde en søm som var 1 mm skjev. Hun var ingen god lærer for de svake elev- ene. Arvid Pedersen utmerket seg i tegning. Han tegnet ofte morsomme karikaturer og fikk dekorere tavla før sommerferien.

Da det 7. året var omme våren 1958, pustet Kjøllås



Anna og Andreas Vevang. Anna har på seg en kjole sydd av datteren Emma. Bildet er tatt i Narvik i 1978. Fotograf: O. J. Andersen.



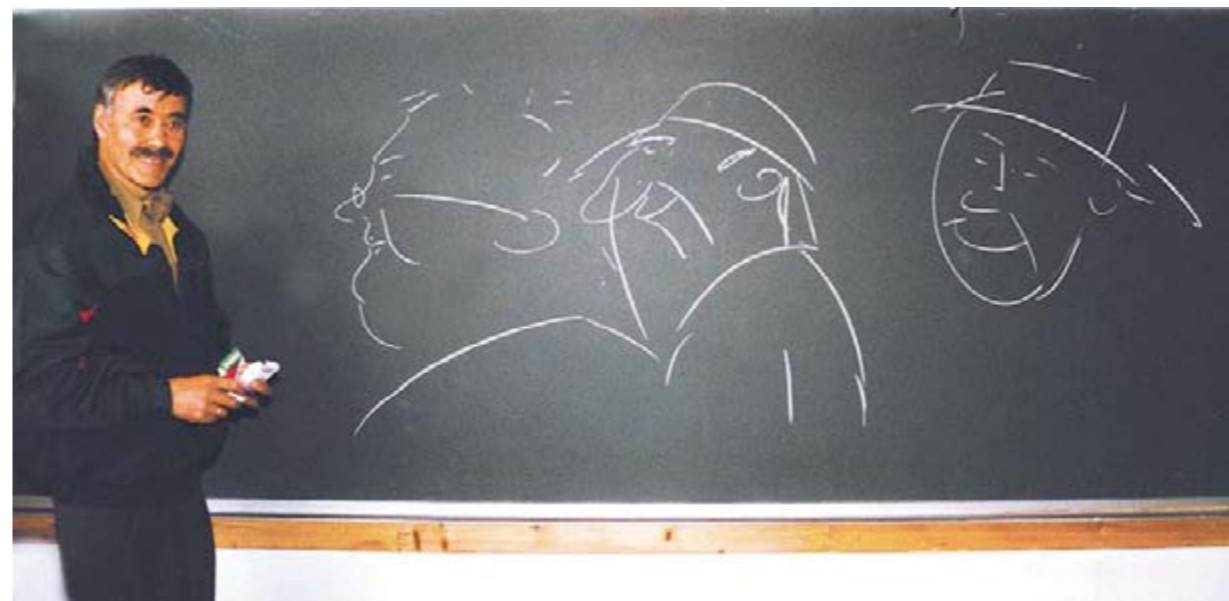
Magne Vevang og Kari Marie Markussen, som druknet våren 1974. De var 19 år gamle og forlovet. Beisfjord 1974. Privat foto.

Karlsen ut og sa: - Skal være så glad før at æ e ferdig med dokker, at æ skal leie kirka å feire det! – E det nokka, svarte Henry Olsen, æ e så glad at æ ska leie samfunnshuset for å feire det.

Lærer Bernt Aase hadde undervisning i sløyd på framhaldsskolen. Han kom i klassen og viste frem en krakk. – Slik skal det gjøres, sa han. Den dyktige møbelsnekkeren var Bernhard Nilsen.

Ulykken

Året 1974, da Emma var 30 år gammel, rammet ulykken familien. Broren Magne gikk på skole, snekkerlinje i Narvik. Han var forlovet med Kari Marie Markussen fra Beisfjord. De var begge 19 år og skulle på besøk til hennes foreldre. Begge var tur-mennesker. Det var et år med masse snø i fjellet, og da varmen kom ble det mye vann i elvene. Om kvelden ble de savnet.



Arvid Pedersen, klassekamerat med Emma Vevang, har ikke glemt gamle kunster. Han har tegnet hele livet og vært benyttet som avis-tegner i Finnmark Dagblad mange ganger. Han bor i Hammerfest. Kjøllefjord 1998.



Nordlendingernes kor i Budapest. Koret ble startet i Oslo i 1945. Det har 35 medlemmer. I midten står Emma Vevang. Øverst til venstre Yngvar Gundersen, Emmas samboer. Budapest 2010. Privat foto.

Noen hadde sett dem krysse elva og de hadde vinket til den ene som stod på en stein ute i vannet. En antar at den ene var blitt stående fast i elva og at den andre skulle hjelpe, da det gikk galt. De to ble funnet i fossen nedenfor.

Emma og drømmen

Emma Vevang flyttet fra Kjøllefjord til Mehamn i 1961. Der bodde hun til hun flyttet til Oslo i 1982. Hun er en frisk og blid kvinne på 66 år, som er glad i håndarbeid og å synges og lese. Hun synger i Nordlendingernes kor, et kor startet for 65 år siden. Hun har 3 barn, Kurt, Stein Arild og Johnny og er en stolt bestemor til 5 og oldemor til 2. Hun er samboer med Yngvar Gundersen fra Kristiansand.

De to reiser til Kjøllefjord om sommeren og bor på hytta i Kifjord. Der plukker de molter og lever det gode finnmarks livet. Ferie for Emma

er å reise nordover hvert år.

Jeg spør til slutt om hun har hatt en drøm i livet. Ja, det har hun. Drømmen var å bli flyvertinne. Men med flyskrekk i dårlig vær hadde ikke det passet særlig godt, flirer Emma i dag. Hun er glad for å arbeide med mennesker, utdannelsen som hjelpepleier tok hun i Kirkenes. Sitt yrkesvalg er hun svært fornøyd med. Og det synes utenpå henne.

Postskriptum

Passet ble funnet og Emma og Yngvar fikk en flott tur til Budapest. Fotografiet av Andreas Vevang viste seg ikke å være tatt av Kåre Kivijärvi, men av vår egen Ola Ødegård. Han var stedlig representant for Finnmark Dagblad i Kjøllefjord i 1967-68, før han flyttet fra Kjøllefjord. I dag er han pensjonist med båt og bobil og bor i Arendal. I Kjøllefjord har han ikke vært siden år 2000.



Linda Persen har overtatt ungdomsprosjektet etter at Lill Astrid gikk ut i permisjon.
Foto: Øystein Ingilæ

Hva skjer i Undoms-satsing Nordkyn?

AV LINDA PERSEN

Fra 1. juni startet jeg hundre prosent i ungdomsprosjektet etter at Lill Astrid gikk ut i permisjon. Prosjektet går nå inn i sitt siste halvår, så et viktig fokus er at de tiltakene som er satt i gang ikke forsvinner når prosjektet er over.

I juni har vi offisiell åpning av basen i Kjøllefjord. Basen ligger i ungdomsklubbens lokaler og er et rom med projektor, lerret, filmer, pc-er, sofagruppe og buddabager; sekker som er kjempegode å sitte eller ligge i, bør prøves! All ungdom mellom 16 og 30 år kan få låne basen eller andre rom på Klubben helt gratis. Alt som kreves er at det er rusfritt og at du

rydder opp etter deg. Ved å henvende seg til ungdomsleder får du nøkkel til lokalet.

Filmcamp

I slutten av juni blir det filmcamp på Nordkyn. Da kan ungdom være med å produsere kortfilmer som skal vises under Chrisfestivalen og Nordkynfestivalen. Festivalkunstner Sidse Carstens vil også jobbe sammen med ungdomsprosjektet. Vi fortsetter med filmprosjekt utover høsten og kommer med flere aktiviteter knyttet til film.

Nettsiden galeungdom.com er nå endelig i bruk og oppdatert. Der blogger vi så interesserte kan følge med hva som skjer både i prosjektet og kommunene våre. Der kan du også finne videoer fra

opptak vi har gjort på Nordkyn, og informasjon fra ungdomsrådene.

Egen dag

Vi vil være synlige under begge festivalene på Nordkyn. Fredag under Chrisfestivalen vil ungdomsprosjektet arrangere laser-show i samarbeid med Tim Rune Tubez, og lørdag vil vi være på kinoen med info og filmvisning. I Mehamn har vi vår egen dag den 20. juli under Nordkynfestivalen. Da blir det konsert, grilling, paintball, filmvisning, stand, med avslutning på Holmen hvor det blir info fra prosjektet. Det vil bli satt opp transport mellom kommunene under festivalene. Jeg oppfordrer folk i Lebesby kommune om å ta turen over til Mehamn under Nordkynfestivalen.

I sommer har Vegard Langås fra Mehamn sommerjobb i prosjektet. Han vil dukke opp med kamera, legge ut videoer på nett, oppdatere nettsiden og skal ellers være med på det som skjer i sommer av aktiviteter. Til høsten blir det et spennende seminar i begge kommunene, noe vi har kalt «Bli Ny Dag», som jeg tror vil engasjere mange.

Selv om vi er inne i det siste året er vi åpne for nye tiltak. Har du en idé som kan passe for ungdomsprosjektet? Noe som vil øke trivselen, synliggjøre arbeidsmulighetene her, bidra til tilbakeflytting eller et godt samhold og samarbeid? Ta kontakt med meg for en prat. Jeg er å finne i Kjøllefjord mandag, onsdag og fredag, og i Mehamn hver tirsdag og torsdag. Håper vi sees!

Vardevandring

For å stimulere folk i kommunen til å bruke naturen som arena for fysisk aktivitet setter Ski-gruppa i gang prosjektet «Vardevandring». På strategiske utkikkspunkter med utsikt over Laksefjorden, Kjøllefjord tettsted og Finnkirka utplasseres poster hvor

vardevandrerne registrerer seg. Postene legges opp slik at personer i alle aldre kan delta, og alle deltakere får utdelt et kart som viser hvor postene befinner seg. Alle som besøker 3 varder blir premiert med T-skjorte og diplom.

Imponerte alle



Høytsvevende:
Anna Julie Wallenius
(bestemor skogmus)
fikk salen til å gispe
da hun fløy flere meter
over Elias Weie
(pinnsvinet).

Foto Maiken Berg

AV TORIL SVENSEN

4. klasse ved Kjøllefjord skole gjorde en flott fremføring av Hakkebakkeskogen, godt hjulpet av skuespiller Gørild Mauseth.

I løpet av to korte skoleuker i slutten av mai, skulle de små skuespillerne lære rollene de fikk tildelt i Torbjørn Egners «Hakkebakkeskogen». Det ble mange timer med intens øving, inkludert ettermiddagsøkter, for flere av 4.

klassingene. Resultatet ble en flott fremføring og stor applaus og latter fra salen. Premieren gikk knirkfritt, publikum i den fullsatte kinosalen kunne se alle de kjente og kjære figurene i historien.

Ekstra artig var det at instruktøren var Gørild Mauseth fra Kjøllefjord, som både hjalp ungene med sine roller og foreldrene og læreren med tips til kostymer og kulisser.



Bamsefar feirer 50 år omtrent på denne tida. Bamsefar (Peter Wik) er omkranset av flere av dyrene i Hakkebakkeskogen.
Fra venstre: Maiken Pedersen (ekornbarn), Anna Julie Wallenius (bestemor Skogmus), Tomas Pedersen (Klatremus), Brigtt Lyngedal (Morten Skogmus) og Henriette Bygjordet Larssen (Bamsemor).



Visekveld på Damperiet

AV INGEBJØRG LILAND

Visesanger Leo Leonhardsen som opprinnelig kommer fra Kjøllefjord fikk æren av innvie Damperiet på Foldal 5. mai 2010.

Dermed har Kjøllefjord og Foldal fått en ny og intim konsertscene i tillegg til festlokalet på bryggeloftet. Til tross for iskald vind

og nesten minusgrader var det rundt 90 personer som tok turen til Foldal denne dagen. Lokalet som er ryddet og satt i stand på dugnad av Kjøllefjord Kystlag ble derfor stappfullt av folk i alle aldre som koste seg storveis med lune viser og nystekte vaffer. Damperiet er for øvrig det best bevarte tran-damperiet i sitt slag i Norge.

På gamle tomter

Leo selv var også svært fornøyd med konserten, og imponert over Kjøllefjordingene som holdt ut i stive 2 timer i et trekkfullt bygg bare for å høre ham spille. Som barn pleide han å skjære torsketunger på Foldalbruket, så det å komme tilbake i voksen alder for å holde konsert på samme sted var en spesiell opplevelse – ja

riktig «et eventyr av en kveld».

Norskekysten

Ekstra morsomt var det at også at NRK var til stede og filmet konserten. Programleder Dag Lindebjerg fra NRK Hordaland lager i disse dager en TV-serie på 10 programmer om livet langs norskekysten, fra Øst-Finnmark til Østfold. TV-teamet kom til Kjøllefjord med «M/K Senjapynt» dagen før og ble traktert med «mack-øl og måsegg» før de fikk en omvisning på Foldal av daglig leder Liv Jorunn Nygård. De var mektig imponert over anlegget og hva man har fått til på dugnad her i Kjøllefjord. Enkelte klipp fra innspillingen av Norskekysten er allerede vist på TV og selve serien kommer på TV i 2011 - så følg med og se om du ser noen kjente fjøs.



Lindas BLOGG



Linda Persen

Mitt møte med Lasse

Kor mange bilda skal du ta i sommerferien? Æ e jo veldig glad i både foto og film, men i det siste har æ begynt å lure på om vi

dokumentere for mye? Ting har nesten ikke skjedd for det e lagra på en brikke eller lagt ut på nett.

Æ va nylig i Portugal på kurs, og glemte apparatet i bungalowen 2 mil unna, når vi va i Milfontes, en nydelig landsby ved sjøen. Etter et par irriterte huff ser æ at 26 andre fra kurset knipse bilda i ett. Æ va berga, gikk ned på stranda og så på alle som svømte med bølgen. Sætta mæ ned og lot den varme sanda gli mellom fingran, begravde hendern i sanda mens æ hvert sekund tenkte at det hær e virkelig livet.

Nån daga seinere va æ i Oslo på seminar kor Fredrik Skavlan va en av forelæseran. Han e mye høyere i virkeligheta enn på tv, og slettes ikke så kjekk som på tv. Men han hadde mye fornuftig å fortelle, blant anna det at suksessen hannes mente han kom fordi han va tilstede i situasjonen. De mest populære intervjuan hannes e når han nesten ikke sir nånting. Det trur æ stemme, så da Lasse Gustavson skulle forelese la æ bort notaboka og va 100 % tilstede. For dæm som ikke kjenne til han så e Lasse en svensk brannmann som ble utsatt for en gasseksplasjon, såvidt overlevde, og måtte blant anna amputere alle fingran. Nu reise han rundt og fortell om si historia, korsk han klarte sæ og hannes tanka om livet.

Æ skal begynne som foredragsholder nu og hadde et håp om å få møte Lasse under seminaret. Det kunne jo ikke skade å sende han en epost tenkte æ før æ reiste. Hvis man vil nån plass skal man tørre, ja æ ville jo bare få et svar, eller ikke et svar alt etter som. Lasse svarte heldigvis at han gjerne ville møte mæ! Æ huske æ hadde sett at han ble spurt på Skavlan om folk va usikker på korsk dæm

skulle hilse på han, ja med tanke på at han hadde amputert alle fingran. Æ tenkte at æ ville gje han en klem når æ møtte Lasse, og håpa ikke det ble unaturlig.

Æ hadde knapt fått tørka tåran etter foredraget Lasse hadde hatt, før han kom mot mæ. Æ va nervøs, og med respekt og beundring for det han gjør prøvde æ å huske det æ ville spørre han om, ja sikkert akkurat som Skavlan va i begynnelsen. Vi ga hverandre en klem som om vi hadde kjent hverandre i flere år, og Lasse introduserte mæ for dæm som arrangerte foredraget (for øvrig selvfølgelig nån æ veldig gjerne ville ha kontakt med) med den største selvfølgelig, «Linda från Norr Norje».

Æ glemte alle spørsmålan æ hadde, æ glemte utseendet til Lasse som æ va så redd for at æ skulle bli opphengt i. Ja du vet når du e veldig klar over at du ikke skal stirre, men ikke klare å la være. Æ burde kanskje tatt et bilde av Lasse og mæ ilag. Vel æ gjorde ikke det, men va tilstede i øyeblikket. Et øyeblikk æ har tatt med mæ i hjertet mitt, og i hjernen. Sikta högt, och kom ihåg - du är aldrig helt färdig, sa Lasse før han gikk.

Mens æ sitt hær og skriv bloggen tikke det inn en mail fra Lasse: Hej Linda, fick du med dig vad du ville ha från Oslo? ///Lasse

Da slår det mæ at han har brukt litt energi på å skrive den ene setninga, og han har tenkt bittelitt på mæ. Vi va tilstede i øyeblikket. Æ vil møte han igjen en dag e æ sikker på, mens tankan mine streife den dagen i Milfontes på stranda der æ lot den varme sanda gli mellom fingran, en selvfølgelig å kunne gjøre, ja for oss som har fingra. Vær tilstede i dine øyeblikk, og dæm vil komme tilbake, i alle fall som et minne om du va tilstede.

Ønske alle en herlig sommer med fine bilda både for lagring på pc og i hjernens egen minnebrikke!

Hilsen Linda från norr Norje



Havet

Ingenting er så romslig som Havet, ingenting så tålmodig. På sin breie rygg bærer det, som en godslig elefant, de små puslingene som bebor jorden, og i sitt store kjølige dyp eier det plass for all verdens jammer. Det er ikke sant at Havet er svikefullt, nei, det har aldri lovet noe. Uten krav, uten forpliktelser, fritt, rent og uforfalsket banker det store hjerte – det siste sunde i den syke verden.

Og mens Puslingene stirrer utover, synger Havet sine gamle sanger. Mange forstår det slett ikke; og aldri forstår to det på samme måte, fordi Havet har noe personlig å si til alle som stiller seg ansikt til ansikt med det.

Det smiler med blanke, grønne småbølger til de barbente unger, som fanger krabber. Det bryter i blå dønninger mot skipet og sender frisk, salte skumsprøyt langt inn over dekket. Tunge grå sjøer kommer veltende mot stranden, og mens trøtte øyne følger den glatte sand, og i den dumpe lyden når bølgen faller sammen for siste gang, er det noe av en hemmelig forståelse. Hver tenker på sitt og nikker utover, som havet var en venn, med hele seg, og gjemmer det trofast.

Men hva havet er for dem som bor langs stranden får ingen vite, for de sier ingenting. De lever hele sitt liv med ansiktet vendt mot sjøen. Havet er deres selskap, deres rådgiver, deres venn og deres fiende, deres erverv og deres kirkegård. Derfor blir forholdet uten mange ord, og blikkene som stirrer utover veksler etter den minen Havet setter opp – snart fortrolig, snart halvt redd og trassig.

Men ta så er av disse strandboerne og flytt dem langt inn i landet mellom fjellene i den nydeligste dal du kan finne. Gi han den beste mat og de bløtteste sengene. Han vil ikke røre din mat, ikke sove i sengene, men uten å se seg om vil han klatre fra fjell til fjell, inntil han langt - langt ute skimter noe blått han kjenner. Da åpner hans hjerte seg, og han stirrer mot den blå stripen, som glitrer langt der ute, inntil det begynner å glitre blått alt sammen, men han sier ingenting.

Fra begynnelsen på Garmann & Worse av Alexander L. Kielland